Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2026/4813

8.9.2026

KOMMISSIONENS TILLKÄNNAGIVANDE

Uppdatering av Kommissionens riktlinjer om plastprodukter för engångsbruk i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön

(C/2026/4813)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

1. INLEDNING 4
2. ALLMÄNNA TERMER OCH DEFINITIONER 5
   - 2.1 Definition av plast (artikel 3.1) 5
     - 2.1.1 Polymer 6
     - 2.1.2 Kan användas som huvudsaklig strukturkomponent i slutprodukter 6
     - 2.1.3 Naturliga polymerer som inte har modifierats på kemisk väg 6
   - 2.2 Plastprodukt för engångsbruk (artikel 3.2) 8
     - 2.2.1 Plastinnehåll: helt eller delvis gjorda av plast 8
     - 2.2.2 Engångsprodukt 9
     - 2.2.3 Produktens återfyllningsbarhet och återanvändbarhet 9
3. SAMBAND MELLAN DIREKTIV (EU) 2019/904 OCH DIREKTIV 94/62/EG 10
4. SPECIFIKA PRODUKTKRITERIER 11
   - 4.1 Livsmedelsbehållare 11
     - 4.1.1 Produktbeskrivning och kriterier i direktivet 11
     - 4.1.2 Produktöversikt och belysande exempel 13
   - 4.2 Paket och omslag 16
     - 4.2.1 Produktbeskrivning och kriterier i direktivet 16
     - 4.2.2 Produktöversikt och belysande exempel 17
   - 4.3 Bestick, tallrikar, sugrör och omrörare 18
     - 4.3.1 Produktbeskrivningar i direktivet 18
     - 4.3.2 Produktöversikt och belysande exempel 19
   - 4.4 Dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar (inklusive korkar och lock) 21
     - 4.4.1 Produktbeskrivningar och kriterier i direktivet 21
     - 4.4.2 Korkar och lock 22
     - 4.4.3 Produktspecifika undantag 24
     - 4.4.4 Produktöversikt och belysande exempel 24
   - 4.5 Åtskillnad mellan vissa (relaterade) produktkategorier 27
     - 4.5.1 Viktiga faktorer för att skilja livsmedelsbehållare från dryckesbehållare 27
     - 4.5.2 Viktiga faktorer för att skilja livsmedelsbehållare från muggar 28
     - 4.5.3 Viktiga faktorer för att skilja mellan dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar 29
     - 4.5.4 Viktiga faktorer för att skilja livsmedelsbehållare från paket och omslag 29
     - 4.5.5 Viktiga faktorer för att skilja tallrikar från livsmedelsbehållare 30

4.6 Tunna plastbärkassar 31
4.6.1 Produktbeskrivning och kriterier i direktivet 31
4.6.2 Produktöversikt och belysande exempel 31
4.7 Bomullspinnar (tops) 32
4.7.1 Produktbeskrivning och kriterier i direktivet 32
4.7.2 Produktspecifika undantag 33
4.7.3 Produktöversikt och belysande exempel 33
4.8 Ballonger och ballongpinnar 34
4.8.1 Produktbeskrivning och kriterier i direktivet 34
4.8.2 Produktspecifika undantag 35
4.8.3 Produktöversikt och belysande exempel 35
4.9 Sanitetsbindor (dambindor), tamponger och tampongapplikatorer 36
4.9.1 Produktbeskrivning och kriterier i direktivet 36
4.9.2 Produktöversikt och belysande exempel 37
4.10 Våtservetter 38
4.10.1 Produktbeskrivning, kriterier och undantag i direktivet 38
4.10.2 Produktöversikt och belysande exempel 39
4.11 Tobaksvaror med filter och filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror ... 41
4.11.1 Produktbeskrivning och kriterier i direktivet 41
4.11.2 Produktöversikt och belysande exempel 41
BILAGA – Översikt över plastprodukter för engångsbruk, beskrivningar av dem och relevanta krav i direktivet 43

Tillstånd för användning eller återgivning av bilder och annat material som inte omfattas av EU:s upphovsrätt ska sökas direkt från upphovsrättsinnehavaren.

Dokumentet omfattas av upphovsrätt © Europeiska unionen, 2021.

Illustrationer: © Gettyimages.

1. **INLEDNING**

Detta dokument ger vägledning om tolkningen och genomförandet av direktiv (EU) 2019/904 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön ([1]) (*direktivet* eller *direktivet om engångsplast*).

Det är en uppdatering av Kommissionens riktlinjer om plastprodukter för engångsbruk i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön ([2]). De enda ändringarna jämfört med den tidigare versionen har gjorts i tabell 4–6 i avsnitt 4.4.2, vilken innehåller belysande exempel på olika typer av korkar och lock för dryckesbehållare för engångsbruk samt för plastmuggar för engångsbruk. Bland annat har exemplet med en plastkork använd i kombination med en folieförslutning av aluminium lagts till, vilken bland annat används för flaskor av högdensitetspolyeten som innehåller mjölk behandlad med ultrahög temperatur.

Direktivet gäller alla plastprodukter för engångsbruk som förtecknas i bilagan, och alla produkter som är gjorda av oxonedbrytbar plast och fiskeredskap som innehåller plast. I artikel 12 i direktivet ges kommissionen i uppdrag att utarbeta riktlinjer, inbegripet exempel på vad som anses vara en plastprodukt för engångsbruk vid tillämpningen av detta direktiv. Riktlinjerna är inriktade på de plastprodukter för engångsbruk som ingår i bilagan och som förtecknas nedan.

— Ballonger.

— Ballongpinnar.

— Dryckesbehållare med en kapacitet av högst tre liter, inklusive korkar och lock.

  — Dryckesbehållare av expanderad polystyren, inklusive korkar och lock.

  — Dryckesflaskor med en kapacitet av högst tre liter, inklusive korkar och lock.

— Omrörare för drycker.

— Bomullspinnar (tops).

— Muggar.

  — Muggar av expanderad polystyren, inklusive korkar och lock.

  — Muggar, inklusive korkar och lock.

— Bestick (gafflar, knivar, skedar, ätpinnar).

— Livsmedelsbehållare.

  — Livsmedelsbehållare av expanderad polystyren.

— Tunna plastbärkassar.

— Paket och omslag.

— Tallrikar.

— Sanitetsbindor (dambindor), tamponger och tampongapplikatorer.

— Sugrör.

— Tobaksvaror med filter och filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror.

— Våtservetter.

([1]) EUT L 155, 12.6.2019, s. 1.
([2]) EUT C 216, 7.6.2021, s. 1.

Riktlinjerna omfattar inte i detalj fiskeredskap och produkter tillverkade av oxo-nedbrytbar plast. Vad gäller de senare så förbjuds enligt artikel 5 i direktivet alla produkter av oxo-nedbrytbar plast, oavsett om de används för engångsbruk eller inte, och det görs ingen skillnad mellan oxo-nedbrytbar plast som är biologiskt nedbrytbar och oxo-nedbrytbar plast som inte är biologiskt nedbrytbar.

I detta dokument ges vägledning om centrala definitioner i direktivet och exempel på produkter som ska anses ingå i dess tillämpningsområde. Exemplen är inte uttömmande och tjänar endast till att belysa hur vissa definitioner och relevanta krav i direktivet ska tolkas för specifika plastprodukter för engångsbruk. Innehållet, inbegripet exemplen, speglar kommissionens åsikter och är därför inte rättsligt bindande. Bindande tolkning av EU-lagstiftningen är en exklusiv behörighet för Europeiska unionens domstol (EU-domstolen).

Mot bakgrund av covid-19-pandemin noteras att de åtgärder som införlivar och genomför artiklarna 4–9 i direktivet enligt artikel 11 måste vara förenliga med unionens livsmedelslagstiftning, för att säkerställa att livsmedelshygien och livsmedelssäkerhet inte äventyras. Enligt skäl 14 får åtgärderna inte heller äventyra god hygienpraxis, god tillverkningssed eller konsumentinformation.

2. **ALLMÄNNA TERMER OCH DEFINITIONER** ([3])

2.1 **Definition av plast (artikel 3.1)**

Plast definieras i artikel 3.1 på följande sätt:

”plast*: ett material bestående av en* ***polymer enligt definitionen i artikel 3.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006*** ([4]) *till vilken tillsatser eller andra ämnen kan ha lagts och som* ***kan användas som huvudsaklig strukturkomponent*** *i slutprodukter, med* ***undantag för naturliga polymerer som inte har modifierats på kemisk väg****.” [vår fetstil]*

Artikel 3.1 i direktivet hänvisar enligt skäl 11 till definitionen i förordning (EG) nr 1907/2006 (*Reach-förordningen*), med tillägg av ytterligare element för att införa en anpassad och därmed separat definition.

I skäl 11 omnämns uttryckligen färger, bläck och lim som polymera material som undantas från direktivets tillämpningsområde och inte anses omfattade av definitionen av plast i artikel 3.1. En slutprodukt till vilken dessa appliceras anses följaktligen inte vara en plastprodukt för engångsbruk enligt detta direktiv. Flera av de termer och begrepp som används i artikel 3.1 och i skäl 11 behöver förtydligas ytterligare. I de följande avsnitten ges vägledning om de viktigaste begreppen, såsom

— polymer (avsnitt 2.1.1),

— kan användas som huvudsaklig strukturkomponent i slutprodukter (avsnitt 2.1.2), och

— naturliga polymerer som inte har modifierats på kemisk väg (avsnitt 2.1.3).

([3]) Riktlinjerna i detta kapitel gäller inte unionslagstiftningen om material avsedda att komma i kontakt med livsmedel, särskilt förordning (EU) nr 10/2011 om plastmaterial avsedda att komma i kontakt med livsmedel, där i vissa fall liknande begrepp och definitioner används men med en delvis annorlunda tolkning som återspeglar de olika sammanhangen.

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1).

2.1.1 *Polymer*

I artikel 3.1 i direktivet anges definitionen av polymer i artikel 3.5 i Reach-förordningen, som har följande lydelse:

”polymer: *ett ämne bestående av molekyler som är uppbyggda av en sekvens av en eller flera typer av monomerenheter. Molekylerna skall vara fördelade över en rad molekylvikter, där skillnaden i molekylvikt främst kan hänföras till skillnader i antalet monomerenheter. En polymer utgörs av*

a) *en enkel viktmajoritet molekyler som innehåller åtminstone tre monomerenheter kovalent bundna till åtminstone en annan monomerenhet eller annan reaktant,*

b) *mindre än en enkel viktmajoritet molekyler med samma molekylvikt.*

I denna definition avses med ’monomerenhet’ en monomers form i en polymer efter reaktionen.”

Som komplement till definitionen av polymer i Reach-förordningen finns följande ytterligare vägledning i Europeiska kemikaliemyndighetens (Echa) riktlinjer för polymerer och monomerer ([5]) (*Echas riktlinjer*):

”*En polymer kan, som alla andra ämnen som anges i artikel 3.1 [i Reach-förordningen], innehålla tillsatser som används för att bibehålla polymerens stabilitet. Den kan även innehålla föroreningar från tillverkningsprocessen. Stabilisatorer och föroreningar betraktas som en del av ämnet och behöver inte registreras separat.*”

2.1.2 *Kan användas som huvudsaklig strukturkomponent i slutprodukter*

I artikel 3.1 i direktivet definieras plast som ”ett material (…) **som kan användas som huvudsaklig strukturkomponent** i slutprodukter”. Förmågan att fungera som en huvudsaklig strukturkomponent i slutprodukter gäller definitionen av plast och inte definitionen av en plastprodukt för engångsbruk. I definitionen av plast ska detta kriterium därför förstås som ett allmänt begrepp. Eftersom artikel 3.1 inte specificerar eller på något sätt begränsar vare sig typen av slutprodukt eller mängden polymer kan ett stort antal polymerer i princip fungera som en huvudsaklig strukturkomponent i slutprodukter.

2.1.3 *Naturliga polymerer som inte har modifierats på kemisk väg*

Polymerer som uppfyller de följande två villkoren, som fastställs i artikel 3.1, är undantagna från direktivet: i) de kvalificeras som naturliga polymerer och ii) de uppfyller kravet på att de inte har blivit kemiskt modifierade. Dessa begrepp förtydligas ytterligare i skäl 11 på följande sätt:

*”**Omodifierade naturliga polymerer** i enlighet med definitionen av **inte kemiskt modifierade ämnen i punkt 40 i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006**... bör inte omfattas av detta direktiv, eftersom de **förekommer naturligt i miljön**. Därför bör definitionen av polymer i artikel 3.5 i förordning (EG) nr 1907/2006 anpassas, och en separat definition införas för tillämpningen av detta direktiv.” [vår fetstil]*

*”Plast som tillverkas av **modifierade naturliga polymerer**, eller plast som tillverkas av **biobaserade, fossila eller syntetiska utgångsämnen, förekommer inte naturligt** och bör därför omfattas av detta direktiv. Den anpassade definitionen av plast bör därför omfatta både **polymerbaserade gummiföremål och biobaserad och biologiskt nedbrytbar plast**, oavsett om de tillverkas av biomassa eller är avsedda att brytas ner biologiskt med tiden.” [vår fetstil]*

i) Naturliga polymerer

Begreppet naturlig polymer definieras i Echas vägledning på följande sätt:

*”Med naturliga polymerer avses polymerer vilka är resultatet av en polymerisationsprocess som har **ägt rum i naturen**, **oberoende av extraktionsprocessen** med vilka de har utvunnits. Detta innebär att naturliga polymerer inte nödvändigtvis är ’**ämnen som förekommer i naturen**’ när de bedöms enligt kriterierna i artikel 3.39 i Reach-förordningen.” [vår fetstil]*

([5]) Europeiska kemikaliemyndigheten (2012). Vägledning beträffande monomerer och polymerer. Avsnitt 2.2 och avsnitt 3.2.1.3. Hämtad från: https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/polymers_en.pdf/9a74545f-05be-4e10-8555-4d7cf051bbed.

I artikel 3.39 i Reach-förordningen definieras ämnen som förekommer i naturen på följande sätt:

”ämnen som förekommer i naturen*: ett* ***naturligt förekommande ämne*** *som sådant, obearbetat eller bearbetat endast med manuella eller mekaniska medel eller genom inverkan av tyngdkraften, genom lösning i vatten, flotation, extraktion med vatten, ångdestillation eller upphettning enbart i syfte att avlägsna vatten, eller som utvunnits ur luft på vilket sätt som helst.” [vår fetstil]*

Som framgår av ovanstående är begreppen naturlig polymer och naturligt förekommande ämne två skilda begrepp och bör inte förväxlas. En avgörande skillnad gäller de utvinningsmetoder som är tillåtna. De naturliga polymererna omfattar en bredare grupp som är oberoende av metoden som används för att utvinna ämnet från naturen. Det finns i direktivet inte heller någon direkt hänvisning till artikel 3.39 i Reach-förordningen. En följd av denna skillnad och tillämpning av definitionen i Echas vägledning är att till exempel cellulosa och lignin som utvinns ur trä och majsstärkelse som utvinns genom våtmalning uppfyller definitionen för naturlig polymer.

En annan viktig skillnad är om polymeriseringsprocessen har skett i naturen eller är resultatet av en industriell process som involverar levande organismer. På grundval av Reach-förordningen och den tillhörande Echa-vägledningen anses inte polymerer som framställs genom en industriell fermenteringsprocess vara naturliga polymerer eftersom polymeriseringen inte har skett i naturen. Därför anses inte polymerer som framställs genom biosyntes i syntetiska odlings- och fermenteringsprocesser i industriell miljö, t.ex. polyhydroxialkanoater (PHA), vara naturliga polymerer eftersom de inte är resultatet av en polymeriseringsprocess som har skett i naturen. I allmänhet gäller att om en polymer erhålls från en industriell process, och samma typ av polymer råkar förekomma i naturen, anses inte den tillverkade polymeren vara en naturlig polymer.

ii) Inte kemiskt modifierade

I skäl 11 i direktivet förklaras att begreppet inte kemiskt modifierade ämnen bör tolkas i enlighet med artikel 3.40 i Reach-förordningen, i vilken fastställs följande:

”inte kemiskt modifierat ämne*: ett ämne vars* ***kemiska struktur kvarstår oförändrad****, även om det har genomgått en kemisk process eller behandling, eller en fysikalisk mineralogisk omvandling, exempelvis för att avlägsna föroreningar.” [vår fetstil]*

För naturliga polymerer ska begreppet ”som inte har modifierats på kemisk väg” i artikel 3.1 i direktivet tolkas på följande sätt: Bedömningen av huruvida en polymer har blivit kemiskt modifierad vid tillverkningen bör endast ta hänsyn till skillnaden mellan ingående och resulterande polymer och bortse från eventuella modifieringar som kan ha ägt rum under tillverkningsprocesserna eftersom dessa inte är relevanta för egenskaper och beteende hos den polymer som används och som i slutändan kan komma att släppas ut i miljön.

Detta innebär exempelvis att regenererad cellulosa, t.ex. i form av viskos, lyocell eller cellulosafilm, inte anses vara kemiskt modifierad eftersom de resulterande polymererna inte är kemiskt modifierade jämfört med den ingående polymeren. Cellulosaacetat anses vara kemiskt modifierad eftersom de kemiska modifieringarna av cellulosan under produktionsprocessen, jämfört med den ingående naturliga polymeren, finns kvar vid slutet av produktionsprocessen.

När förändringarna i den kemiska strukturen i en polymer är resultatet av reaktioner som endast sker under utvinningsprocessen av en naturlig polymer (t.ex. pappersmassaprocessen för att utvinna cellulosa och lignin) anses dessa inte vara ett resultat av en kemisk modifiering av den naturliga polymeren i den mening som avses i artikel 3.1 och i skäl 11 i direktivet. Därför anses inte pappersmaterial som framställs genom pappersmassaprocessen vara gjorda av kemiskt modifierade naturliga polymerer. Denna tolkning är också i linje med den konsekvensbedömning som åtföljer kommissionens förslag till direktivet (*konsekvensbedömningen*), i vilken pappersbaserade produkter utan plastfoder eller plastbeläggning identifieras som tillgängliga och mer hållbara alternativ till plastprodukter för engångsbruk ([6]).

([6]) SWD(2018) 254 final, del 3/3, s. 29.

2.2 **Plastprodukt för engångsbruk (artikel 3.2)**

I artikel 3.2 i direktivet definieras en plastprodukt för engångsbruk på följande sätt:

*”en produkt som **helt eller delvis** består av plast och som **inte har utformats, konstruerats eller släppts ut på marknaden** för att **under sin livscykel återanvändas flera gånger genom att sändas tillbaka till en producent för att återfyllas** eller **återanvändas för samma ändamål som den utformades för**.” [vår fetstil]*

Dessutom anges i skäl 7 och skäl 12 att direktivet endast bör omfatta de plastprodukter för engångsbruk som oftast påträffas på unionens stränder samt fiskeredskap som innehåller plast och produkter som är gjorda av oxo-nedbrytbar plast, och att dryckesbehållare av glas och metall därför inte bör omfattas av direktivet. I direktivet undantas uttryckligen dryckesbehållare av glas och metall som har korkar och lock av plast från delarna C, E, F och G i bilagan, medan kompositdryckesförpackningar omfattas. Detta ligger i linje med direktivets mål att rikta insatserna mot de områden där de behövs mest.

2.2.1 *Plastinnehåll: helt eller delvis gjorda av plast*

Plastprodukter för engångsbruk som förtecknas i bilagan till direktivet omfattas av direktivet om de är helt eller delvis gjorda av plast enligt definitionen i artikel 3.1 och 3.2. I direktivet fastställs inget lägsta gränsvärde för plastinnehållet i plastprodukter för engångsbruk för bedömningen av om en produkt ska omfattas av definitionen av plastprodukter för engångsbruk. Därför måste en kvalitativ bedömning göras.

Vid produktion av många material, även icke-plastmaterial, används ofta polymerer som uppfyller definitionen för plast i direktivet i syfte att uppnå särskilda materialegenskaper och högre produktionseffektivitet. Dessa polymermaterial är ofta syntetiska kemiska tillsatser. Användning av sådana polymermaterial, t.ex. som retentionsmedel eller bindemedel och processhjälpmedel vid tillverkningen av ett material som inte i sig är plast, leder inte till att en engångsprodukt som är gjord av endast det materialet ska anses vara delvis gjord av plast. Vid utarbetandet av lagstiftningsförslaget till direktivet ([7]) bedömdes särskilt pappers- och kartongbaserade produkter med avseende på deras potential att fungera som hållbara alternativ till plastprodukter för engångsbruk. Som följd av detta och mot bakgrund av ovanstående överväganden ska pappers- eller kartongbaserade engångsprodukter, som är gjorda av endast pappers- eller kartongbaserade material och som saknar plastfoder eller plastbeläggning, inte anses vara plastprodukter för engångsbruk i den mening som avses i direktivet.

När en plastbeläggning eller ett plastfoder appliceras på ytan av ett pappers- eller kartongbaserat eller annat material för att ge ett skydd mot vatten eller fett anses slutprodukten vara en kompositprodukt sammansatt av fler än ett material av vilka ett är en plast. I detta fall anses slutprodukten vara delvis gjord av plast. Sålunda är pappers- eller kartongbaserade engångsprodukter som har ett plastfoder eller en plastbeläggning delvis gjorda av plast och omfattas av direktivet. Detta stöds också av det faktum att pappers- eller kartongbaserade muggar som har ett plastfoder eller en plastbeläggning inte har identifierats som möjliga alternativ i konsekvensbedömningen ([8]) eftersom de i sig inte är plastfria, till skillnad från andra pappers- eller kartongbaserade engångsprodukter som saknar plastskikt. Denna tolkning stöds av det faktum att undantaget för ytbeläggningar som ursprungligen ingick i kommissionens förslag ([9]) genom skäl 8 inte längre finns med i det motsvarande skäl 11 i direktivet, och inte heller någon annanstans i direktivet. Medlagstiftarna uttryckte därigenom avsikten att produkter som är gjorda av icke-plastmaterial med plastbeläggning eller plastfoder inte uttryckligen ska undantas från direktivets tillämpningsområde. Enligt skäl 9 orsakar både stora och små plastfragment från plastprodukter

([7]) Ibid.

([8]) SWD(2018) 254 final, del 3/3, s. 30. I dokumentet anges att analysen inte inbegriper något alternativ till engångsartiklar av icke-plastmaterial, eftersom det krävs fodrade muggar för kaffe för att säkerställa att den mekaniska hållfastheten bibehålls under en viss tid även när muggen fylls med mycket varm vätska.

([9]) Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (COM(2018) 340 final, 28.5.2018).

för engångsbruk betydande föroreningar på land och markföroreningar och de kan spridas i den marina miljön med negativ inverkan på den marina miljön. Det faktum att dessa produkter omfattas av direktivets tillämpningsområde är därför inte bara i linje med målen i direktivet utan också nödvändigt för att förebygga och minska effekterna av vissa kortlivade konsumentprodukter som är helt eller delvis gjorda av plast, som ofta orsakar nedskräpning och som utgör en risk för i synnerhet marina ekosystem, biologisk mångfald och människors hälsa. Detta är också nödvändigt för att uppnå målet att främja övergången till en cirkulär ekonomi genom innovativa och hållbara affärsmodeller, prioritera hållbara och giftfria återanvändbara produkter och återanvändningssystem snarare än engångsprodukter, och framför allt minska mängden avfall som genereras.

Ytterligare ett exempel är dryckeskartonger som vanligen består av flera lager papper, plast och i vissa fall aluminium som behövs för att ge dryckesbehållaren de nödvändiga tekniska egenskaperna, inklusive syre- och vattenbarriärer. Dryckeskartonger är kompositdryckesförpackningar ([10]) som uttryckligen omfattas av direktivets tillämpningsområde enligt delarna C, E och G i bilagan samt skälen 12 och 18.

2.2.2 *Engångsprodukt*

Kumulativ användning av begreppen i artikel 3.2 leder till krav på att produkten varken får ha utformats, konstruerats eller släppts ut på marknaden för att under sin livscykel återanvändas flera gånger. Detta bör förhindra situationer där slutprodukter skulle kunna släppas ut på marknaden som flergångsprodukter eller återanvändbara produkter utan att vara utformade och konstruerade som sådana, eller att de släpps ut på marknaden utan att vara del av ett system eller ett arrangemang för att säkerställa att de återanvänds.

Produktegenskaperna kan vara till hjälp för att avgöra om en produkt bör anses vara en engångs- eller en flergångsprodukt. Det går att bedöma om en produkt är utformad, konstruerad och har släppts ut på marknaden för återanvändning genom att beakta produktens förväntade funktionella livslängd, dvs. om den är avsedd och utformad för att användas flera gånger innan den slutligen bortskaffas, utan att dess produktfunktionalitet, fysiska kapacitet eller kvalitet går förlorade, och om konsumenterna vanligtvis uppfattar och använder den som en återanvändbar produkt. Relevanta produktegenskaper omfattar materialsammansättning, tvättbarhet och reparerbarhet, som bör möjliggöra flera användningar och återanvändningar för samma ändamål som produkten ursprungligen utformades för. Återanvändbarheten för en behållare som är en förpackning kan fastställas i enlighet med de grundläggande kraven i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall ([11]), inbegripet eventuell försäkran om att förpackningen överensstämmer med dessa grundläggande krav och tillhörande standarder.

2.2.3 *Produktens återfyllningsbarhet och återanvändbarhet*

I enlighet med artikel 3.2 i direktivet är en engångsprodukt en produkt som inte har utformats, konstruerats eller släppts ut på marknaden för att under sin livscykel flera gånger användas och återanvändas genom att

— bli återsänd till en tillverkare för återfyllning, eller

— återfyllas för samma syfte som den utformades för.

I direktivet om förpackningar och förpackningsavfall finns riktlinjer som kan användas för identifiering av produkter som släpps ut på marknaden som förpackningar som uppfyller villkoren och därför inte anses vara engångsprodukter. Det gäller särskilt definitionen av en återanvändbar förpackning och de grundläggande krav på återanvändbara förpackningar som är relevanta. Enligt artikel 3.2a i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall är en återanvändbar förpackning en ”förpackning som har utformats, konstruerats och släppts ut på marknaden för att under sin livscykel återanvändas flera gånger genom att återfyllas eller återanvändas för samma ändamål som den utformades för”. Genom analogi leder definitionen av återanvändbara förpackningar även till användbara riktlinjer för plastprodukter för engångsbruk som inte är förpackningar, eftersom liknande principer gäller för icke-förpackningsartiklar, t.ex. för avsikten att återanvända dem och möjligheten att rekonditionera, rengöra, tvätta eller reparera produkterna samtidigt som den avsedda funktionen bibehålls.

([10]) Se artikel 3.2b i direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall (EGT L 365, 31.12.1994, s. 10).
([11]) Direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall (EGT L 365, 31.12.1994, s. 10).

I enlighet med punkt 2 i bilaga II till direktivet om förpackningar och förpackningsavfall, där de grundläggande kraven för förpackningar fastställs, bör återanvändbara förpackningar bland annat ha den fysiska prestanda och andra egenskaper som gör att de kan återanvändas flera gånger under normalt förutsägbara användningsförhållanden. Detaljerade villkor för att dessa krav ska vara uppfyllda anges i den europeiska harmoniserade standarden EN 13429:2004 Förpackning – Återanvändning. Kraven som förtecknas i den standarden avseende bedömning av en förpacknings återanvändbarhet omfattar bland annat följande:

— Avsikten att förpackningen ska återanvändas (dvs. den har utformats, konstruerats och släppts ut på marknaden för ändamålet).

— Förpackningens utformning gör att den kan återanvändas ett antal gånger.

— Förpackningen kan tömmas/återfyllas utan betydande skador och utan risk för produktens integritet eller för människors säkerhet och hälsa.

— Förpackningen kan rekonditioneras, rengöras, tvättas eller repareras samtidigt som dess avsedda funktion bibehålls.

— Det finns arrangemang för att möjliggöra återanvändning, t.ex. att ett system för återanvändning är inrättat och har tagits i drift.

Om de plastprodukter som förtecknas i bilagan till direktivet inte släpps ut på marknaden som förpackningar måste ytterligare faktorer beaktas för att avgöra om de är avsedda för engångs- eller flergångsbruk. Om exempelvis samma typ av produkt som normalt släpps ut på marknaden som en plastförpackning för engångsbruk även säljs tom till slutkunder (t.ex. plastmuggar eller livsmedelsbehållare) är det lämpligt att den anses vara en plastprodukt för engångsbruk.

Operativa återanvändningssystem för återfyllning är absolut nödvändiga för att återanvändbara artiklar ska kunna användas och sådana system kan inbegripa post- eller kurirsändningar eller inlämningsställen i butiker. I ett fungerande återfyllningssystem ändras inte produktens funktionalitet, fysiska prestanda eller kvalitet av producenten och/eller distributören mellan påfyllningarna ([12]). Det noteras också att återanvändningssystem för livsmedel och drycker som införs och hanteras på ett effektivt sätt av aktörerna kan vara en mer konsekvent garant för att de återanvändbara artiklarna (t.ex. muggar, behållare och bestick) är korrekt rengjorda för att säkerställa hygienen, skydda folkhälsan och säkerställa kundernas och de anställdas säkerhet.

3. **SAMBAND MELLAN DIREKTIV (EU) 2019/904 OCH DIREKTIV 94/62/EG**

Plastprodukter för engångsbruk som omfattas av direktivet om engångsplast och som även betraktas som förpackningar enligt definitionen i artikel 3.1 i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall måste uppfylla kraven i båda direktiven.

Skäl 10 i direktivet om engångsplast tydliggör att det, i händelse av en konflikt mellan de två direktiven, är direktivet om engångsplast som ska ha företräde. Så är fallet när det gäller begränsningar för att släppa ut plastprodukter för engångsbruk på marknaden. Plastprodukter för engångsbruk som används som livsmedelsbehållare och muggar (inklusive korkar och lock) är förpackningar som, i enlighet med artikel 4 i direktivet om engångsplast genom undantag från artikel 18 i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall är föremål för marknadsbegränsningar i syfte att förhindra att sådana produkter orsakar nedskräpning och för att säkerställa att de ersätts med alternativ som kan återanvändas eller inte innehåller plast. Direktivet om engångsplast kompletterar direktivet om förpackningar och förpackningsavfall när det gäller konsumtionsreducerande åtgärder, krav på produktutformning, samt regler om märkning och utökat producentansvar.

Plastprodukter för engångsbruk som inte är förpackningar omfattas endast av kraven i direktivet om engångsplast, även om de kan ha liknande funktionalitet eller egenskaper som förpackningar.

([12]) *National Law Review* (2019). *The New EU Single-use Plastics Directive EU to Adopt Law on the Reduction of the Impact of Certain Plastic Products on the Environment*. Hämtad från: https://www.natlawreview.com/article/new-eu-single-use-plastics-directive-eu-to-adopt-law-reduction-impact-certain.

Tabell 1

Plastprodukter för engångsbruk som är eller inte är förpackningar enligt direktivet om förpackningar och förpackningsavfall

Plastprodukter för engångsbruk som är förpackningar	Plastprodukter för engångsbruk som inte är förpackningar
— Fyllda livsmedelsbehållare: dryckesbehållare och muggar, paket och omslag, tunna plastbärkassar och tallrikar (uppfyller kriteriet i artikel 3.1 i) i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall). — Livsmedelsbehållare, dryckesbehållare, dryckesflaskor, muggar, paket och omslag och tallrikar som har släppts ut på marknaden tomma, men som är avsedda att fyllas vid försäljningsstället (uppfyller kriteriet i artikel 3.1 ii) i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall). — Korkar, lock, sugrör, omrörare och andra typer av förpackningskomponenter samt tillhörande delar, när de utgör en integrerad del av förpackningen (uppfyller kriteriet i artikel 3.1 iii) i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall).	— Bestick, sugrör och omrörare som inte fyller någon förpackningsfunktion (uppfyller inte kriteriet i artikel 3.1 iii) i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall). — Behållare, inklusive livsmedelsbehållare, dryckesbehållare och dryckesflaskor (även korkar och lock) ([13]), muggar (med lock) som har släppts ut på marknaden tomma och som inte är avsedda att fyllas vid försäljningsstället (uppfyller inte kriteriet i artikel 3.1 ii) i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall). — Produkter som inte utgör förpackningar: — Bomullspinnar (tops). — Ballonger. — Sanitetsbindor (dambindor), tamponger och tampongapplikatorer. — Våtservetter. — Tobaksvaror med filter och filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror.

4. **SPECIFIKA PRODUKTKRITERIER**

4.1 **Livsmedelsbehållare**

4.1.1 *Produktbeskrivning och kriterier i direktivet*

I tabellen nedan ges en översikt över produktbeskrivningarna för livsmedelsbehållare av plast för engångsbruk som anges i direktivet.

Tabell 2

Översikt över produktbeskrivningarna av livsmedelsbehållare i direktivet

Punkt 2 i del A, punkt 1 i avsnitt I i del E samt punkt 1 i del G i bilagan:

”Livsmedelsbehållare, det vill säga behållare såsom lådor, med eller utan lock, som används för livsmedel som
a) är avsedda att konsumeras direkt vid försäljningsstället eller på en annan plats,
b) vanligtvis konsumeras direkt ur behållaren, och
c) är redo att konsumeras utan någon ytterligare beredning, såsom tillagning, kokning eller uppvärmning, inklusive livsmedelsbehållare som används för snabbmat eller andra måltider som är avsedda att konsumeras direkt, utom dryckesbehållare, tallrikar och paket och omslag som innehåller livsmedel.”

([13]) Livsmedelsbehållare, dryckesbehållare och dryckesflaskor som har släppts ut på marknaden tomma och som inte är avsedda att fyllas vid försäljningsstället omfattas av direktivet om plastprodukter för engångsbruk i enlighet med produktdefinitionerna (se del C), eftersom produkterna ”används” för att innehålla livsmedel respektive dryck.

Artikel 12: ”När det gäller att avgöra om en livsmedelsbehållare ska anses vara en plastprodukt för engångsbruk vid tillämpningen av detta direktiv spelar, förutom de kriterier i bilagan som rör livsmedelsbehållare, även sannolikheten för att den ska bli skräp på grund av behållarens volym eller storlek, i synnerhet vad gäller enportionsbehållare, en avgörande roll.”

De tre kriterier som fastställs i punkt 2 i del A, punkt 1 i avsnitt I i del E samt punkt 1 i del G i bilagan till direktivet tillämpas kumulativt. För att en livsmedelsbehållare ska omfattas av direktivet måste den därför uppfylla alla tre kriterier som gäller för livsmedlet i fråga.

Följande indikatorer kan användas för att tolka och tillämpa de tre kriterierna:

1. Kriterium: är avsedda att konsumeras direkt vid försäljningsstället eller på en annan plats

   Relevanta indikatorer:

   — Typen av livsmedel som livsmedelsbehållaren innehåller. Livsmedel som i allmänhet är lämpliga för direkt konsumtion är t.ex. nötter, smörgåsar, yoghurt, sallader och tillagade måltider, frukt och grönsaker.

   — Artiklar såsom gafflar, knivar, skedar och ätpinnar och/eller såser som inkluderas i eller är tillbehör till en livsmedelsbehållare av plast för engångsbruk. Avsaknad av sådana artiklar bör dock inte i sig undanta produkten från direktivets tillämpningsområde.

2. Kriterium: konsumeras vanligtvis direkt ur behållaren

   Relevant indikator:

   — Formen på livsmedelsbehållaren möjliggör eller underlättar att livsmedlet i behållaren kan ätas direkt ur behållaren, dvs. genom att den helt enkelt öppnas.

3. Kriterium: är redo att konsumeras utan någon ytterligare beredning, såsom tillagning, kokning eller uppvärmning

   Relevanta indikatorer:

   — Livsmedlet i livsmedelsbehållaren kan konsumeras utan någon ytterligare beredning. Livsmedlet kräver till exempel ingen frysning, tillagning, kokning eller uppvärmning, inklusive stekning, grillning, bakning, värmning i mikrovågsugn och rostning. Till exempel bör tvättning, skalning eller skärning av frukt och grönsaker inte betraktas som beredning och är därför inte indikatorer för undantag från direktivet eftersom de enkelt kan utföras var som helst.

   — Livsmedlet i livsmedelsbehållaren kan konsumeras utan tillsats av kryddor eller såser (såvida inte dessa tillhandahålls tillsammans med livsmedelsprodukten), kallt eller varmt vatten eller annan vätska, inklusive mjölk, innan livsmedlet konsumeras, som till exempel müsli (såvida inte enportionsförpackad müsli säljs tillsammans med en annan enportionsbehållare med mjölk) eller pulversoppor.

Det bör påpekas att livsmedelsbehållare som används för att innehålla livsmedel som uppfyller kraven i direktivet, som säljs tomma och inte avses att fyllas vid försäljningsstället, också omfattas av direktivet.

Utöver dessa tre kumulativt tillämpliga kriterier finns i artikel 12 i direktivet ett ytterligare kriterium som avser sannolikheten att en livsmedelsbehållare ska bli skräp, på grund av sin volym eller storlek, i synnerhet vad gäller enportionsbehållare. Även om begreppet enportionsbehållare i artikel 12 nämns som en avgörande vägledande faktor, finns i direktivet ingen definition eller gemensam tolkning av begreppet ”en portion”. I skäl 12 anges att behållare som innehåller livsmedel i mängder som är större än en enskild portion och enportionsbehållare för livsmedel som säljs i mer än en enhet inte ska betraktas som plastprodukter för engångsbruk i den mening som avses i detta direktiv. I synnerhet visar undantaget för enportionsbehållare för livsmedel som säljs i mer än en enhet att begreppet ”en portion” kan avse en portion som

normalt kan konsumeras av en person vid en måltid. Volymen och storleken på denna kan dock variera beroende på näringsvärdet hos livsmedlen i behållaren och konsumtionsvanorna i unionen. Vidare fastställs för dryckesbehållare i del C, punkt 3 i avsnitt I i del E och punkt 3 i del G i bilagan till direktivet ett bestämt gränsvärde för volym och storlek på tre liter, över vilket direktivet inte är tillämpligt. Detta gränsvärde antyder att det anses relevant för att förhindra nedskräpning med plastprodukter för engångsbruk vars innehåll är avsett att konsumeras som en portion av flera personer. I analogi med detta föreslås att samma volym används som övre gränsvärde för livsmedelsbehållare för bedömning av om en portion normalt kan konsumeras som en måltid.

4.1.2 *Produktöversikt och belysande exempel*

Tabell 3 innehåller några belysande exempel på vissa typer av livsmedelsbehållare som kan anses omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde.

Tabell 3

Exempel på tillämpningen av kriterierna för tolkning av definitionen av en livsmedelsbehållare av plast för engångsbruk

Typ av livsmedelsbehållare	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier			Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångspro-dukt	Avsedda för omedelbar konsumtion	Konsumeras vanligtvis direkt ur behållaren	Redo att konsumeras utan någon ytterligare beredning	
Livsmedelsbehållare av plast som innehåller en portion av en varm måltid	JA	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Livsmedelsbehållare av plast som innehåller en portion av en kall måltid	JA	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Livsmedelsbehållare av kartong med plastfoder eller plastbeläggning, avsedd att innehålla en varm eller kall måltid	JA	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Livsmedelsbehållare av plast som innehåller en efterrätt	JA	JA	JA	JA	JA	Omfattas
Livsmedelsbehållare av plast som innehåller grönsaker eller frukt	JA	JA	JA	JA	JA	Omfattas
Livsmedelsbehållare som innehåller snacks såsom nötter eller kex	JA	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Livsmedelsbehållare av plast som innehåller såser eller bredbara pålägg (t.ex. senap, ketchup eller dippsåser)	JA	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Livsmedelsbehållare av plast som innehåller grönsaker eller frukt som inte kräver ytterligare beredning	JA	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Livsmedelsbehållare av plast som innehåller en fryst måltid som kräver ytterligare beredning	JA	JA	NEJ	JA	NEJ	UNDANTAS Säljs vanligen inte som mat för avhämtning, livsmedel som kräver beredning
Glassbehållare tillverkad av kartong med plastfoder, ur vilken livsmedlet normalt konsumeras direkt	JA	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Fisklådor och köttbrickor, gjorda av plast och innehållande förpackat livsmedel som inte är avsett för omedelbar konsumtion, normalt inte konsumeras ur livsmedelsbehållaren och inte är redo att konsumeras utan vidare beredning	JA	JA	NEJ	NEJ	NEJ	UNDANTAS Livsmedlet kräver ytterligare beredning och konsumeras normalt inte ur livsmedelsbehållaren

Typ av livsmedelsbehållare	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier			Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångspro-dukt	Avsedda för omedelbar konsumtion	Konsumeras vanligtvis direkt ur behållaren	Redo att konsumeras utan någon ytterligare beredning	
Livsmedelsbehållare av plast som innehåller torkade livsmedel som kräver att varmt vatten hälls i behållaren (t.ex. nudlar, pulversoppor)	JA	JA	NEJ	JA	NEJ	UNDANTAS Livsmedlet kräver ytterligare beredning och säljs normalt inte som mat för avhämtning

4.2 **Paket och omslag**

4.2.1 *Produktbeskrivning och kriterier i direktivet*

I punkt 2 i avsnitt I i del E och punkt 2 i del G i bilagan beskrivs paket och omslag på följande sätt: ”Omslag av ett flexibelt material eller förpackning som innehåller livsmedel som är avsedda att konsumeras direkt ur förpackningen eller omslaget utan ytterligare beredning.”

Till skillnad från livsmedelsbehållare – vilka i artikel 12 och skäl 12 anges med storlek eller volym, eller som behållare som innehåller livsmedel i mängder som är en enskild portion och enportionsbehållare för livsmedel som säljs i mer än en enhet – anges i direktivet inga specifika kriterier för paket och omslag. Även om det inte uttryckligen nämns i direktivet kan man utifrån det sammanhang som beskrivs i konsekvensbedömningen ([14]) anta att de främsta drivkrafterna för att paket och omslag ska bli marint skräp är konsumtion av snabbmat och efterfrågan på mer bekvämlighet. Mot bakgrund av direktivets syfte att förhindra nedskräpning av plastprodukter för engångsbruk i miljön och det faktum att paket och omslag är bland de vanligaste artiklarna som orsakar nedskräpning, är det lämpligt att tillämpa en strategi som överensstämmer med dryckesbehållare som omfattas av direktivet när det gäller gränsvärdet på tre liter.

Följande indikatorer kan användas för att tolka och tillämpa de produktspecifika kriterier på paket och omslag (och det livsmedel som dessa innehåller) som ingår i bilagan:

1. Kriterium: gjort av ett flexibelt material

   — Flexibla förpackningar är förpackningar vars form lätt ändras, t.ex. när livsmedel tillsätts eller avlägsnas, i motsats till stela förpackningar vars form förblir oförändrad när livsmedel tillsätts eller avlägsnas.

   — Förpackningens utformning visar att livsmedlet i förpackningen är avsett för omedelbar konsumtion efter inköpet. Ett paket eller omslag kan till exempel lätt öppnas genom att det rivs, skärs, vrids eller dras isär.

2. Kriterium: innehåller livsmedel som är avsedda för omedelbar konsumtion ur paketet eller omslaget utan ytterligare beredning

   — Typ av livsmedel: livsmedel som är lämpliga för omedelbar konsumtion (t.ex. godis, nötter, chokladkakor, körsbärstomater, chips).

   — Utformningen av paketet eller omslaget möjliggör konsumtion direkt ur paketet eller omslaget.

   — Artiklar såsom gafflar, knivar, skedar och ätpinnar och/eller såser som inkluderas i eller är tillbehör till ett paket eller omslag av plast för engångsbruk. Avsaknad av sådana artiklar bör dock inte i sig undanta produkten från direktivets tillämpningsområde.

   — Livsmedlet i paketet eller omslaget kan konsumeras utan föregående beredning såsom kokning, stekning, grillning, bakning, tillagning, värmning i mikrovågsugn, rostning, uppvärmning eller frysning. Det behöver inte tillsättas kryddor eller såser (såvida dessa inte tillhandahålls tillsammans med livsmedlet), kallt eller varmt vatten eller annan vätska, inklusive mjölk, innan livsmedlet konsumeras, som är fallet för till exempel müsli. Tvättning, skalning eller skärning av ett livsmedel betraktas inte som beredning och omfattas därför av direktivets tillämpningsområde, eftersom de enkelt kan utföras var som helst.

([14]) Ibid.

4.2.2 *Produktöversikt och belysande exempel*

Tabell 4 innehåller några belysande exempel på vissa typer av paket och omslag som anses omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde.

Tabell 4

Exempel på paket och omslag

Typ av paket eller omslag	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier		Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Gjort av ett flexibelt material	Avsett för omedelbar konsumtion ur paketet eller omslaget utan ytterligare beredning	
Paket eller omslag som innehåller livsmedel för omedelbar konsumtion (t.ex. kex, nötter, chips, popcorn, godis, chokladkakor, konditoriprodukter, frysta varor) som säljs i enportionsenheter	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Paket eller omslag som innehåller livsmedel för omedelbar konsumtion ur paketet eller omslaget utan ytterligare beredning (t.ex. chips, godis, chokladkakor, konditoriprodukter, frysta varor), som säljs som en enhet eller mer än en enhet (dvs. som del av ett flerpack)	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Paket som innehåller flera portioner av livsmedel för omedelbar konsumtion ur paketet och som är individuellt förpackade (t.ex. konditoriprodukter, kex, godis, tuggummi, chips)	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Smörgåsomslag	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Paket som innehåller kryddor/sås	JA	JA	JA	JA	OMFATTAS
Paket som innehåller torra frukostflingor/müsli	JA	JA	JA	NEJ	Undantas Livsmedlet är inte avsett för omedelbar konsumtion ur paketet. Mjölk tillsätts vanligtvis före konsumtion och utanför paketet.

Typ av paket eller omslag	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier		Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Gjort av ett flexibelt material	Avsett för omedelbar konsumtion ur paketet eller omslaget utan ytterligare beredning	
Paket som innehåller färska/torkade livsmedel som kräver ytterligare beredning (t.ex. hela salladshuvuden, okokta pastaprodukter, okokta linser)	JA	JA	JA	NEJ	Undantas Livsmedel som normalt inte konsumeras direkt ur paketet eller omslaget Livsmedel som normalt bereds ytterligare innan det konsumeras
Paket med skurna salladsblad som inte kräver ytterligare beredning före omedelbar konsumtion	JA	JA	JA	JA	Omfattas

4.3 **Bestick, tallrikar, sugrör och omrörare**

4.3.1 *Produktbeskrivningar i direktivet*

Bestick, tallrikar, sugrör och omrörare behandlas i artikel 5 i direktivet men definieras inte i direktivet. I del B i bilagan till direktivet finns produktspecifika riktlinjer endast för definitionen av bestick, närmare bestämt anges i punkt 2 i del B i bilagan att gafflar, knivar, skedar och ätpinnar ingår i definitionen av bestick.

När dessa produkter släpps ut på marknaden omfattas de i första hand av följande CPV-kod ([15]): Engångsartiklar för catering (39222100-5) och engångsbestick och -tallrikar (39222110-8).

Bestick, tallrikar, sugrör och omrörare som är gjorda uteslutande av naturliga polymerer som inte har modifierats på kemisk väg omfattas inte av direktivets tillämpningsområde.

I enlighet med punkt 4 i del B i bilagan undantas sugrör som omfattas av tillämpningsområdet för rådets direktiv 90/385/EEG ([16]) eller rådets direktiv 93/42/EEG ([17]), eftersom medicintekniska produkter undantas från direktivets tillämpningsområde ([18]).

([15]) I den gemensamma terminologin vid offentlig upphandling fastställs ett enda klassificeringssystem för offentlig upphandling med syftet att standardisera de referenser som används av upphandlande myndigheter och enheter för att beskriva upphandlingskontrakt. Den är tillgänglig på följande webbadress: https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/digital/common-vocabulary_en.

([16]) Rådets direktiv 90/385/EEG av den 20 juni 1990 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om aktiva medicintekniska produkter för implantation (EGT L 189, 20.7.1990, s. 17).

([17]) Rådets direktiv 93/42/EEG av den 14 juni 1993 om medicintekniska produkter (EGT L 169, 12.7.1993, s. 1).

([18]) Från och med den 3 juli 2021, som är tidsfristen för införlivandet av de flesta av kraven i direktiv (EU) 2019/904, kommer direktiven 90/385/EEG och 93/42/EEG inte längre att gälla. Från och med den 26 maj 2021 kommer utsläppandet på marknaden av medicintekniska produkter att regleras av förordning (EU) 2017/745 om medicintekniska produkter.

EU-riktlinjerna för tillämpningen av rådets direktiv 93/42/EEG ([19]) ger vägledning för klassificeringen av medicintekniska produkter ([20]) för riskbedömning. Inga specifika exempel på sugrör som används som medicintekniska produkter anges i dessa riktlinjer. Den specifika definitionen av medicintekniska produkter i rådets direktiv 90/385/EEG och rådets direktiv 93/42/EEG omfattar dock artiklar som specifikt används för att lindra eller kompensera för en skada eller en funktionsnedsättning. Plastsugrör som betraktas som medicintekniska produkter ska av tillverkaren vara avsedda att användas av människor för diagnos, profylax, övervakning, behandling eller lindring av sjukdom, eller för diagnos, övervakning, behandling, lindring av eller kompensation för en skada eller en funktionsnedsättning. Sugrören måste vara CE-märkta enligt direktiv 93/42/EG på samma sätt som enligt förordning (EU) 2017/745 ([21]).

4.3.2 *Produktöversikt och belysande exempel*

Tabell 5 innehåller några exempel på engångsprodukter av plast (bestick, tallrikar, sugrör, omrörare) som anses omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde.

([19]) Generaldirektoratet för hälso- och konsumentfrågor, 2010. Medicintekniska produkter: Riktlinjer – klassificering av medicintekniska produkter – MEDDEV 2.4/1 rev.9, tillgänglig på följande webbadress: http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10337/attachments/1/translations.

([20]) I både rådets direktiv 90/385/EEG och rådets direktiv 93/42/EEG definieras medicintekniska produkter enligt följande: ”*medicinteknisk produkt*: instrument, apparat, anordning, programvara, material eller annan artikel, vare sig den används enskilt eller i kombinationer, tillsammans med tillbehör, inklusive programvara som tillverkaren specifikt avsett för användning för diagnostiska och/eller terapeutiska ändamål och som krävs för att produkten skall kunna användas på rätt sätt enligt tillverkarens anvisningar, och som tillverkaren avsett för användning för människor vid:
— *diagnos, profylax, övervakning, behandling eller lindring av sjukdom,*
— *diagnos, övervakning, behandling, lindring av eller kompensation för en skada eller ett funktionshinder,*
— *undersökning, utbyte eller ändring av anatomin eller av en fysiologisk process,*
— *befruktningskontroll,*
— *och som inte uppnår sin huvudsakliga, avsedda verkan i eller på människokroppen med hjälp av farmakologiska, immunologiska eller metaboliska medel, men som kan understödjas i sin funktion av sådana medel.*”

([21]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/745 av den 5 april 2017 om medicintekniska produkter, om ändring av direktiv 2001/83/EG, förordning (EG) nr 178/2002 och förordning (EG) nr 1223/2009 och om upphävande av rådets direktiv 90/385/EEG och 93/42/EEG (EUT L 117, 5.5.2017, s. 1).

Tabell 5

Exempel på tillämpningen av kriterierna för tolkning av definitionen av engångsbestick, -tallrikar, - sugrör och -omrörare av plast

Typer av bestick, tallrikar, sugrör, omrörare	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier		Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångspro-dukt	Icke-varaktigt material	Inte en medicinteknisk produkt	
Engångsbestick, -tallrikar, -sugrör, -omrörare som är gjorda helt av plast	JA	JA	JA	JA	Omfattas
Engångsbestick, -tallrikar, -sugrör, -omrörare som är gjorda delvis av plast, t.ex. i huvudsak gjorda av ett icke-plastmaterial som har plastfoder eller plastbeläggning	JA	JA	JA	JA	Omfattas
Engångssugrör av plast som är fästa vid/integrerade i en dryckesbehållare	JA	JA	JA	JA	Omfattas (enligt artikel 5)
Engångsbestick av plast som är fästa vid/integrerade i en livsmedelsförpackning	JA	JA	JA	JA	Omfattas (enligt artikel 5)
Engångsbestick, -tallrikar, -sugrör, -omrörare som inte är gjorda av plast, t.ex. pappers- eller kartongbaserade utan plastfoder eller plastbeläggning	NEJ	JA	JA	JA	Undantas Produkten innehåller inte plast
Bestick, tallrikar, sugrör, omrörare avsedda för flera användningar, som inte är gjorda av plast men av varaktigt material, t.ex. en keram eller metall	NEJ	NEJ	NEJ	JA	Undantas Produkten är inte avsedd för engångsbruk
Varaktiga plastbestick, -tallrikar, -sugrör, -omrörare avsedda för flera användningar, som avsiktligt utformats och släppts ut på marknaden med syftet att de ska användas mer än en gång och normalt används som de är av konsumenten	JA	NEJ	NEJ	JA	Undantas Produkten är inte avsedd för engångsbruk
Plastsugrör som betraktas som medicintekniska produkter och som är försedda med respektive CE-märkning	JA	JA	JA	NEJ	Undantas Produkter som är avsedda att användas som medicintekniska produkter

4.4 **Dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar (inklusive korkar och lock)**

4.4.1 *Produktbeskrivningar och kriterier i direktivet*

Tabell 6 innehåller en översikt över de produktkriterier som gäller för dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar som anges i direktivet.

Tabell 6

Relevanta beskrivningar av dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar (inklusive korkar och lock) i direktivet

Dryckesbehållare: I delarna C och F i bilagan beskrivs dryckesbehållare på följande sätt: ”*Dryckesbehållare med en kapacitet av högst tre liter, dvs. kärl som är avsedda för vätskor, t.ex. dryckesflaskor inklusive korkar och lock samt kompositdryckesförpackningar inklusive korkar och lock, men inte* a) *dryckesbehållare i glas eller metall med korkar och lock som är gjorda av plast,* b) dryckesbehållare som är avsedda och används för livsmedel för särskilda medicinska ändamål enligt definitionen i artikel 2.2 g i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 som är i flytande form.” I punkt 3 i avsnitt I i del E och punkt 3 i del G i bilagan beskrivs dryckesbehållare på följande sätt: ”*Dryckesbehållare med en kapacitet av högst tre liter, dvs. kärl som är avsedda för vätskor, t.ex. dryckesflaskor inklusive korkar och lock samt kompositdryckesförpackningar inklusive korkar och lock, men inte dryckesbehållare i glas eller metall med korkar och lock som är gjorda av plast*.” Dryckesflaskor beskrivs i del F i bilagan på följande sätt: ”*Dryckesflaskor med en kapacitet av högst tre liter, inklusive korkar och lock, men inte* a) *dryckesflaskor i glas eller metall med korkar och lock som är gjorda av plast,* b) dryckesflaskor som är avsedda och används för livsmedel för speciella medicinska ändamål enligt definitionen i artikel 2.2 g i förordning (EU) nr 609/2013 som är i flytande form.” Muggar definieras i punkt 1 i del A, punkt 4 i avsnitt I i del E samt punkt 4 i del G i bilagan till direktivet som ”Muggar, inklusive korkar och lock”. Dessutom anges ”Muggar” i punkt 4 i del D i bilagan men utan att korkar och lock anges.

Följande två huvuddeskriptorer används för att definiera både dryckesbehållare och dryckesflaskor av plast för engångsbruk:

1. kapacitet av högst tre liter, och

2. behållare som är avsedda för vätskor.

En dryckesbehållare säljs och används i princip för en produkt som är i vätskeform och som konsumeras genom att den dricks. Dessutom anges i del C, punkt 3 i avsnitt I i del E, punkt 3 i del G samt i del F (endast dryckesflaskor) i bilagan att korkar och lock ingår i definitionen av dryckesbehållare och dryckesflaskor. Dessutom omfattas även kompositdryckesförpackningar av direktivets tillämpningsområde.

När det gäller muggar anges inte i direktivet några särskilda beskrivningar, kriterier eller exempel. I punkt 1 i del A, punkt 4 i avsnitt I i del E och punkt 4 i del G i bilagan specificeras endast att även korkar och lock ska inkluderas i denna produktkategori. Exempel på drycker enligt skäl 12 i direktivet inbegriper öl, vin, vatten, förfriskningar i flytande form, juice och nektar, snabbdrycker och mjölk ([22]). Ytterligare förtydliganden när det gäller definitionen av drycker finns i avsnitt 4.5.1 i detta dokument (dvs. vätska som intas/konsumeras genom att drickas). Det bör påpekas att även muggar som används för vätska, som uppfyller de krav som fastställs ovan och som säljs tomma, omfattas av direktivet.

([22]) Även om det i skäl 12 endast anges exempel på drycker för dryckesbehållare och dryckesflaskor är samma exempel relevanta för definitionen av ”drycker” när det gäller muggar.

4.4.2 *Korkar och lock*

I direktivet anges korkar och lock som förslutningar av dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar.

Korkar och lock försluter dryckesbehållare för att innesluta innehållet i dem. De används för dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar för att säkerställa att det flytande innehållet inte rinner över kanten och kan transporteras. Det finns ingen tydlig definition i direktivet, och inte heller i befintlig EU-lagstiftning eller befintliga tekniska standarder. Icke desto mindre kan följande riktlinjer användas för att definiera dem:

— Korkar: Förslutningar som monteras på exempelvis dryckesbehållare eller dryckesflaskor i syfte att förhindra att den inneslutna vätskan läcker ut (även efter att till exempel ett lock har avlägsnats) och för att möjliggöra säker transport. För närvarande är korkar vanligen av skruvtyp eller av fällbar typ. Skruvkorkar kan ha en plan överdel, vilket är den vanligaste formen, eller utgöra grundstöd för t.ex. en drickpip (kallas ofta sportpip). Sportpipen kan i sin tur vara av antingen tryck/drag-typ eller av fällbar typ, vilka vanligen är utformade för att förbli fästa på dryckesbehållaren. Denna typ av kork inbegriper ofta en säkerhetsförslutning.

— Lock: Av plast eller kompositmaterial, inbegripet plastfilmer som förseglar dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar. Dessa kan skalas eller rivas av. När ett sådant lock har avlägsnats av en konsument vid den första öppningen kan det inte sättas tillbaka på produkten. Lock kan också avse vissa korkar med större diameter eller icke-runda korkar.

— Dricklock: Förslutning som används på muggar för att skydda vätskeinnehållet men vanligen utan att ge en fullständig försegling. De kan sättas tillbaka på produkten efter att de har avlägsnats utan att de förlorar sin förslutande funktion. Vissa lock har en säkerhetsförslutning, som anses utgöra en del av förslutningsanordningen.

Belysande exempel på korkar och lock för dryckesbehållare och dryckesflaskor för engångsbruk, och huruvida de anses omfattas av det krav på fastsättning som anges i artikel 6.1 i direktivet finns i Tabell 7.

Tabell 7

Belysande exempel på olika typer korkar och lock

Typer av korkar och lock	Omfattas av eller undantas från tillämpningsområdet för artikel 6.1 (kravet på fastsättning)
Korkar gjorda av plast, använda i kombination med dryckesflaskor för engångsbruk (bilden) och dryckeskartonger (ej på bild) 	Omfattas
Sportpipar av plast, använda i kombination med dryckesflaskor för engångsbruk 	Omfattas

Typer av korkar och lock	Omfattas av eller undantas från tillämpningsområdet för artikel 6.1 (kravet på fastsättning)
Korkar av plast, använda i kombination med dryckespåsar för engångsbruk 	Omfattas
Korkar av fällbar typ för dryckesbehållare för engångsbruk 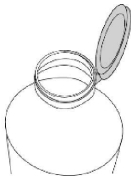	Omfattas
Plastkork med separat plasttätning som används i kombination med dryckesbehållare av plast för engångsbruk 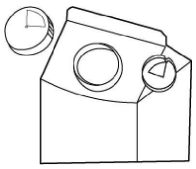	Omfattas
Barnsäkert aluminiumlock med plasttätning och åverkansskydd som används i kombination med dryckesbehållare och dryckesflaskor av plast för engångsbruk 	Undantas Metallkapsyler och metallock med plasttätning ska inte anses vara gjorda av plast i enlighet med artikel 6.2 och omfattas därför inte av kravet i artikel 6.1
Kork med dragring, plasttätning och plastdragflik som används i kombination med dryckesbehållare och dryckesflaskor av plast för engångsbruk 	Undantas Metallkapsyler och metallock med plasttätning ska inte anses vara gjorda av plast i enlighet med artikel 6.2 och omfattas därför inte av kravet i artikel 6.1
Folieförslutning av aluminium på en dryckesbehållare av plast för engångsbruk 	Undantas Metallkapsyler och metallock med plasttätning ska inte anses vara gjorda av plast i enlighet med artikel 6.2 och omfattas därför inte av kravet i artikel 6.1

Typer av korkar och lock	Omfattas av eller undantas från tillämpningsområdet för artikel 6.1 (kravet på fastsättning)
Plastkork som används i kombination med en folieförslutning av aluminium på en dryckesbehållare av plast för engångsbruk 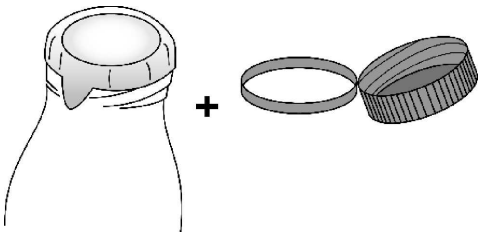	Omfattas delvis Plastkorken omfattas av kraven i artikel 6.1. Folieförslutningen av aluminium ska inte anses vara gjord av plast i enlighet med artikel 6.2 och omfattas därför inte av kravet i artikel 6.1.

4.4.3 *Produktspecifika undantag*

I punkt a i del C, punkt 3 i avsnitt I i del E, punkt a i del F samt punkt 3 i del G i bilagan till direktivet undantas uttryckligen dryckesbehållare av glas eller metall som har korkar eller lock av plast från de krav i direktivet som gäller för dryckesbehållare av plast för engångsbruk.

Dryckesbehållare och dryckesflaskor som används för livsmedel för speciella medicinska ändamål enligt definitionen i artikel 2.2 g i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 ([23]) och som är i flytande form undantas från artikel 6 i enlighet med punkt b i del C och punkt b i del F i bilagan.

Produktens volym och storlek är också relevanta. Dryckesbehållare och dryckesflaskor med en volym över tre liter omfattas inte av direktivets tillämpningsområde.

I direktivet fastställs inte några specifika gränsvärden avseende volym eller storlek för muggar. Även om det inte uttryckligen nämns i direktivet kan man utifrån det sammanhang som beskrivs i konsekvensbedömningen ([24]) anta att de främsta drivkrafterna för att muggar ska bli marint skräp är konsumtion av snabbmat och efterfrågan på mer bekvämlighet. Mot bakgrund av direktivets syfte att förhindra nedskräpning av plastprodukter för engångsbruk i miljön och det faktum att muggar är bland de vanligaste artiklarna som orsakar nedskräpning, är det lämpligt att tillämpa en strategi som överensstämmer med andra dryckesbehållare som omfattas av direktivet när det gäller gränsvärdet på tre liter.

4.4.4 *Produktöversikt och belysande exempel*

Tabellerna nedan innehåller en icke uttömmande förteckning över exempel för att belysa hur olika dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar kan bedömas med utgångspunkt i de kriterier och indikatorer som anges ovan och huruvida de anses omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde.

([23]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 av den 12 juni 2013 om livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, livsmedel för speciella medicinska ändamål och komplett kostersättning för viktkontroll och om upphävande av rådets direktiv 92/52/EEG, kommissionens direktiv 96/8/EG, 1999/21/EG, 2006/125/EG och 2006/141/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/39/EG och kommissionens förordningar (EG) nr 41/2009 och (EG) nr 953/2009 (EUT L 181, 29.6.2013, s. 35).

([24]) SWD(2018) 254 final, del 1/3, s. 25.

Tabell 8

Belysande exempel på dryckesbehållare och dryckesflaskor

Typer av dryckesbehållare och dryckesflaskor	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier		Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Kapacitet	Vätskebehållare	
Påsar (helt gjorda av plast eller med ett plastskikt, högst tre liter)	JA	JA	JA	JA	Omfattas (dryckesbehållare)
Plastflaskor (högst tre liter)	JA	JA	JA	JA	Omfattas (dryckesflaskor)
Plastbehållare med en enskild portion mjölk eller grädde (t.ex. för kaffe eller te)	JA	JA	JA	JA	Omfattas (dryckesbehållare)
Dryckeskartong av kompositmaterial (högst tre liter)	JA	JA	JA	JA	Omfattas (dryckesbehållare)
Flexibel dryckesbehållare av plast (högst tre liter) i en kartong som kan separeras för hand	JA	JA	JA	JA	Omfattas (dryckesbehållare)
Vattenflaska av plast över tre liter	JA	NEJ	NEJ	JA	Undantas Kapaciteten är större än tre liter
Återanvändbara och återfyllningsbara dryckesflaskor av plast om de har utformats och släppts ut på marknaden för sådant syfte och som normalt används som de är av konsumenten	JA	NEJ	JA	JA	Undantas Återanvändbar flaska
Helgjuten dryckesbehållare av plast med en formad avbrytningsförslutning	JA	JA	JA	JA	Omfattas (dryckesbehållare)

Tabell 9

Belysande exempel på muggar

Typer av muggar	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier	Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Fylld eller avsedd att fyllas med en dryck	
Muggar för kalla drycker av 100 % plast (med eller utan lock)	JA	JA	JA	Omfattas (mugg)
Förfyllda pappersbaserade muggar med plastfoder eller plastbeläggning för (vanligen kalla) drycker (med eller utan lock)	JA	JA	JA	Omfattas (mugg)
Mugg som säljs i detalj- och grossistbutiker av 100 % plast för juice eller alkoholhaltiga drycker	JA	JA	JA	Omfattas (mugg)
Tomma muggar av 100 % plast och tomma pappersbaserade muggar med plastfoder eller plastbeläggning för varma eller kalla drycker (med eller utan lock)	JA	JA	JA	Omfattas (mugg)
Pappersbaserade muggar med plastfoder eller plastbeläggning som säljs i detalj- och grossistbutiker	JA	JA	JA	Omfattas (mugg)
Pappersbaserade muggar med biobaserat eller bionedbrytbart plastfoder eller plastbeläggning som säljs i detalj- och grossistbutiker	JA	JA	JA	Omfattas (mugg)
Återanvändbara plastmuggar som säljs som del av återfyllningssystem	JA	NEJ	JA	Undantas Muggen är återanvändbar (del av ett återfyllningssystem)
Plastmugg med snabbdryckspulver som kräver tillsats av t.ex. mjölk eller vatten innan produkten kan konsumeras	JA	JA	JA	Omfattas (mugg)
Plastmugg med soppulver som kräver tillsats av t.ex. mjölk eller vatten innan produkten kan konsumeras	JA	JA	NEJ	Undantas Muggen är avsedd att användas för att bereda en soppa, vilket inte är en dryck enligt direktivet

Typer av muggar	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier	Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Fylld eller avsedd att fyllas med en dryck	
Återanvändbara muggar för många olika användningar som säljs i detaljhandel om de har utformats och släppts ut på marknaden för sådant syfte och som normalt används som de är av konsumenten	JA	NEJ	JA	Undantas Muggen är återanvändbar
Återfyllningsbara muggar som säljs i detaljhandeln för många olika användningar	JA	NEJ	JA	Undantas Muggen är återanvändbar

4.5 **Åtskillnad mellan vissa (relaterade) produktkategorier**

Enligt punkt 2 i del A, punkt 1 i avsnitt I i del E samt punkt 1 i del G i bilagan till direktivet undantas dryckesbehållare, tallrikar, paket och omslag som innehåller livsmedel, från sådana produkter som ska anses vara livsmedelsbehållare av plast för engångsbruk vid tillämpningen av direktivet. I vissa fall kan förpackningens form orsaka tveksamhet om huruvida produkten är en livsmedelsbehållare eller en dryckesbehållare eller någon annan typ av förpackning som omfattas av direktivet, såsom paket, omslag, muggar eller tallrikar.

I avsnitten nedan finns ytterligare riktlinjer avseende åtskillnaden mellan olika men relaterade produktkategorier.

4.5.1 *Viktiga faktorer för att skilja livsmedelsbehållare från dryckesbehållare*

Det viktigaste steget när det gäller att skilja livsmedelsbehållare från dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar är att fastställa huruvida behållaren innehåller ett livsmedel eller en dryck. Följande kriterier ska användas för att skilja mellan ett livsmedel och en dryck:

— Sättet att konsumera produkten i fråga och konsistensen hos den produkt som finns i behållaren spelar en avgörande roll för att skilja mellan livsmedelsbehållare och dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar. För livsmedel anges i skäl 12 i direktivet några icke uttömmande exempel på livsmedel, såsom wraps, sallader, frukter, grönsaker och efterrätter. En dryck säljs och konsumeras i vätskeform och kan konsumeras genom att den dricks. Exempel på dryckesbehållare enligt skäl 12 inbegriper förpackningar av öl, vin, vatten, förfriskningar i flytande form, juice och nektar, snabbdrycker och mjölk.

— Den enhet i vilken mängden av livsmedlet eller drycken uttrycks. I allmänhet uttrycks drycker i volym (t.ex. milliliter) och livsmedel vanligen i vikt (t.ex. gram). I vissa fall anges dock inte mängden av livsmedlet eller drycken på behållaren, särskilt när det gäller behållare som fylls vid försäljningsstället.

— Behållarens utformning kan vara specifik för innehållet. Exempelvis kan behållarens form och huruvida livsmedlet i behållaren kräver bestick för att konsumeras ge en indikation på om produkten är avsedd att konsumeras genom att drickas eller ätas.

Eftersom det i skäl 12 uttryckligen hänvisas till mjölkflaskor som dryckesbehållare bör mjölk även anses vara en dryck vid tillämpningen av direktivet. Detta är i linje med allmänna kriterier för konsumtion genom att dricka en produkt, produktens densitet och viskositet (flytande) och typen av behållare, som för mjölk liknar dem för andra drycker.

Vissa livsmedel, som till exempel soppor, yoghurtar (såvida de inte är drickbara) och fruktpuréer, bör inte klassificeras som drycker vid tillämpningen av direktivet, eftersom de normalt inte konsumeras genom att de dricks och bestick vanligen används för att konsumera dem, vilket särskiljer dem från drycker.

Vissa produkter i flytande form konsumeras inte direkt från behållaren även om de är drickbara (t.ex. vinäger, dressing, sojasås, citronsaft, matolja, produkter som kräver spädning innan de konsumeras såsom fruktsaft, drinkessenser, saftsirap (sockerlag) eller koncentrat) eller behöver ytterligare spädning innan de kan drickas. Därför räknas de inte som drycker enligt direktivet, eftersom de inte intas genom att drickas.

Tabellen nedan innehåller en översikt över de vägledande indikatorerna, som t.ex. avsedd användning och behållarens form, inbegripet belysande exempel på skillnaden mellan livsmedelsbehållare och dryckesbehållare.

Tabell 10

Belysande exempel för att skilja mellan livsmedelsbehållare och dryckesbehållare

Påse av flerskiktsplast som innehåller fruktpuré (150 ml)		Påse av flerskiktsplast som innehåller fruktjuice (150 ml)	
Plastbehållare som innehåller yoghurt (100 g)		Plastbehållare som innehåller drickyoghurt (150 ml)	
		Mjölkförpackning (500 ml)	

4.5.2 *Viktiga faktorer för att skilja livsmedelsbehållare från muggar*

När det gäller muggar ges, förutom riktlinjer för att avgöra om produkten i en behållare är ett livsmedel eller en dryck, även riktlinjer för hur muggar som släpps ut på marknaden tomma av tillverkarna, men som kan fyllas av detaljhandlare med både livsmedel och drycker, ska betraktas. Ett exempel på denna typ av mugg visas i bilden nedan.

Den avsedda användningen av plastmuggar för engångsbruk och huruvida de är avsedda för livsmedel eller drycker är vanligtvis känt av den ursprungliga distributören eller den som fyller muggarna. Om det vid tidpunkten då produkten släpps ut på marknaden är oklart om produkten är en mugg eller en livsmedelsbehållare, vilket kan vara fallet för vissa behållare som säljs i detalj- och partihandelsbutiker, måste tillverkaren uppfylla kraven i direktivet för båda typerna av produkter. Produkten måste till exempel märkas i enlighet med artikel 7 för att säkerställa att direktivet efterlevs.

Figur 1

Behållare som säljs i detalj- och partihandel

4.5.3 *Viktiga faktorer för att skilja mellan dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar*

I direktivet anges inte någon tydlig skillnad mellan dryckesbehållare, dryckesflaskor (en underkategori av dryckesbehållare) och muggar (som inte är dryckesbehållare). Följande allmänna egenskaper som är relevanta för direktivet kan dock konstateras:

— I enlighet med del C, punkt 3 i avsnitt I i del E och punkt 3 i del G i bilagan är dryckesbehållare kärl med en kapacitet av högst tre liter, inklusive korkar och lock, som används för att innehålla drycker. I skäl 12 anges också att kompositdryckesförpackningar ska betraktas som dryckesbehållare och inte som dryckesflaskor.

— Dryckesflaskor är dryckesbehållare med en smal hals eller mynning och en kapacitet av högst tre liter, inklusive korkar och lock, som används för att innehålla drycker, undantaget kompositdryckesförpackningar i enlighet med den åtskillnad mellan olika typer av dryckesbehållare som görs i direktivet.

— Muggar är normalt runda, vanligen skålformade dryckeskärl med eller utan lock, som säljs tomma eller med innehåll av dryck ([25]). Som även förklaras i skäl 12 är muggar en separat kategori av plastprodukter för engångsbruk vid tillämpningen av direktivet.

Den viktigaste faktorn för att skilja mellan de tre produktkategorierna är deras form. I tabellen nedan finns belysande exempel på dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar som visar de formrelaterade faktorer som ska beaktas vid klassificeringen av dessa produktkategorier.

Tabell 11

Belysande exempel på dryckesbehållare, dryckesflaskor och muggar

Dryckesbehållare	Dryckesflaskor (en typ av dryckesbehållare)	Muggar (inte en typ av dryckesbehållare)
Kärl med en kapacitet av högst tre liter som används för att innehålla drycker (omfattar även dryckesflaskor)	Stela dryckesbehållare med en smal hals eller mynning och en kapacitet av högst tre liter, inklusive korkar och lock, som används för att innehålla drycker	Vanligen runda, skålformade dryckeskärl med eller utan lock, som säljs tomma eller med innehåll av dryck
		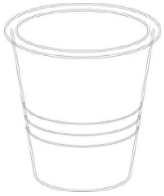

4.5.4 *Viktiga faktorer för att skilja livsmedelsbehållare från paket och omslag*

Åtskillnaden mellan livsmedelsbehållare och paket och omslag bör vara grundad på förpackningens stelhet. För tillämpningen av direktivet bör livsmedelsprodukter med stel eller delvis stel förpackning anses vara livsmedelsbehållare, medan produkter med flexibla förpackningsmaterial bör anses vara paket och omslag.

Flexibel förpackning innebär att förpackningen lätt kan böjas utan att brytas. Samma överväganden gäller för andra artiklar som inte är förpackningsmaterial och som omfattas av direktivets tillämpningsområde. Vissa livsmedel är förpackade i en kombination av stela och mer flexibla material (se vänstra kolumnen i 12), t.ex. en smörgås i en stel behållare med en plastfilm på ena sidan, eller vissa frukter eller beredda livsmedel som säljs i pappersbrickor täckta med plastomslag. I dessa fall gör förekomsten av stela material i förpackningen att produkten bör klassificeras som en livsmedelsbehållare.

([25]) Enligt Macmillan dictionary.

Tabell 12

Belysande exempel för att skilja mellan livsmedelsbehållare av plast för engångsbruk och paket och omslag

Livsmedelsbehållare av plast för engångsbruk	Paket och omslag av plast för engångsbruk
Behållaren är helt eller delvis gjord av stelt material som innehåller plast	Behållaren är gjord av flexibelt material som innehåller plast
	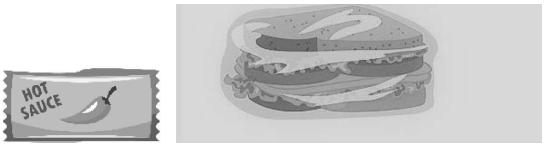

4.5.5 *Viktiga faktorer för att skilja tallrikar från livsmedelsbehållare*

Enligt punkt 2 i del A, punkt 1 i avsnitt I i del E samt punkt 1 i del G i bilagan till direktivet undantas dryckesbehållare, tallrikar, paket och omslag som innehåller livsmedel från produktkategorin livsmedelsbehållare vid tillämpningen av direktivet.

Tallrikar avser fat från vilka livsmedel äts eller serveras, medan livsmedelsbehållare är kärl, såsom lådor med eller utan lock, som används för att innehålla livsmedel.

Tabellen nedan innehåller några exempel för att belysa skillnaden mellan en livsmedelsbehållare av plast för engångsbruk och en tallrik.

Tabell 13

Belysande exempel för att skilja mellan livsmedelsbehållare och plasttallrikar

Livsmedelsbehållare av plast för engångsbruk	Plasttallrik för engångsbruk
Indikatorer på att kärlet är en livsmedelsbehållare är följande: — Kärl som exempelvis lådor som säljs med eller utan ett lock — Har förmåga att innehålla livsmedel — Kan underlätta transport av livsmedel — Kärl som vanligen säljs med tryckt information om innehåll, ingredienser och ofta produktvikt 	Indikatorer på att kärlet är en tallrik är följande: — Fat som säljs utan lock, oavsett om det är täckt av t.ex. en folie eller en film, vid försäljningsstället — Används för att servera eller äta livsmedel från, men förekomst av livsmedel krävs inte vid försäljningstillfället — Medan de företrädesvis är flata har de vanligen en något uppvikt eller upphöjd omkrets för att förhindra att livsmedlet rullar av eller spills från tallriken — Tryckt information med innehåll, ingredienser eller vikt förekommer vanligtvis inte

4.6 **Tunna plastbärkassar**

4.6.1 *Produktbeskrivning och kriterier i direktivet*

I tabellen nedan ges en översikt över de relevanta beskrivningarna i direktivet för tunna plastbärkassar.

Tabell 14

Beskrivningar av tunna plastbärkassar i direktivet

Enligt punkt 5 i avsnitt I i del E och punkt 8 i del G i bilagan: ”Tunna plastbärkassar enligt definitionen i artikel 3.1c i direktiv 94/62/EG.”
I artikel 3.1c i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall definieras tunna plastbärkassar enligt följande: ”*tunna plastbärkassar*: plastbärkassar med en väggtjocklek under 50 mikrometer.”
I artikel 3.1d i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall definieras dessutom mycket tunna plastbärkassar enligt följande: ”*mycket tunna plastbärkassar*: plastbärkassar med en väggtjocklek under 15 mikrometer som behövs av hygienskäl eller som tillhandahålls som primära förpackningar för livsmedel som säljs i lösvikt, när detta förhindrar matsvinn.”
Det allmänna begreppet *plastbärkassar* definieras i artikel 3.1 b i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall på följande sätt: ”*plastbärkassar*: bärkassar, med eller utan handtag, av plast och som tillhandahålls konsumenter på försäljningsställen för varor och produkter.”

De produktspecifika kriterier för lätta bärkassar för engångsbruk som anges i bilagan till direktivet kan tydliggöras på grundval av följande indikatorer:

— Produktegenskaper: Enligt artikel 3.1c i direktiv 94/62/EG indikerar en väggtjocklek under 50 mikrometer att kassarna inte ändamålsenligt har utformats, konstruerats och släppts ut på marknaden för att återanvändas. Detta kriterium återspeglar på vederbörligt sätt målet i direktivet att minska (det marina) skräpet. Som anges i skäl 4 i direktiv (EU) 2015/720 ([26]) återanvänds sådana kassar mindre ofta än plastbärkassar med större väggtjocklek, de blir snabbare till skräp och det är större risk att de orsakar nedskräpning på grund av sin låga vikt.

— Försäljningsställe: Avser det försäljningsställe där produkten levereras eller distribueras till konsumenten (enligt beskrivningen i artikel 3.1 b i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall).

Direktivet omfattar alla tunna plastbärkassar. Detta inbegriper mycket tunna plastbärkassar (med en väggtjocklek under 15 mikrometer), som kan undantas från vissa krav i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall.

4.6.2 *Produktöversikt och belysande exempel*

Tabell 15 innehåller belysande exempel på vissa typer av plastbärkassar som omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde.

([26]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/720 av den 29 april 2015 om ändring av direktiv 94/62/EG när det gäller att minska förbrukningen av tunna plastbärkassar (EUT L 115, 6.5.2015, s. 11).

Tabell 15

Belysande exempel på olika typer av plastbärkassar

Typ av plastbärkasse	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier	Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Tunn plastbärkasse	
Tunn plastbärkasse som tillhandahålls konsumenten på försäljningsstället (väggtjocklek under 50 mikrometer)	JA	JA	JA	Omfattas
Mycket tunn plastbärkasse som tillhandahålls konsumenten på försäljningsstället (väggtjocklek under 15 mikrometer)	JA	JA	JA	Omfattas
Tjockare plastbärkasse (väggtjocklek över 50 mikrometer)	JA	NEJ	NEJ	Undantas Inte en tunn bärkasse och omfattas därmed inte av direktivets tillämpningsområde
Sopsäckar av plast	JA	JA	NEJ	Undantas Inte en *bärkasse* och omfattas därmed inte av direktivets tillämpningsområde

4.7 **Bomullspinnar (tops)**

4.7.1 *Produktbeskrivning och kriterier i direktivet*

Bomullspinnar för engångsbruk beskrivs i punkt 1 i del B i bilagan som ”Bomullspinnar (tops), utom sådana som omfattas av tillämpningsområdet för rådets direktiv 90/385/EEG eller rådets direktiv 93/42/EEG”. Direktivet innehåller ingen produktdefinition för bomullspinnar.

En bomullspinne (tops) är normalt en kort pinne med en liten mängd (tuss) bomull på den ena eller båda ändarna som ofta används för personlig hygien, särskilt för rengöring av öron eller för applicering av make-up ([27]). När de släpps ut på EU-marknaden omfattas de av en enda CPV-kod: Bomullspinnar 33711410–4.

Följande produktegenskaper bidrar till att definiera bomullspinnar för engångsbruk vid tillämpningen av direktivet:

— Pinnens tjocklek: Bomullspinnar som är avsedda för icke-medicinska ändamål eller för användning av enskilda i hemmet kännetecknas vanligtvis av en kort, tunn, icke varaktig pinne.

— Icke rengörbara bomullstussar: Lim används för att permanent fästa bomull för engångsbruk på pinnens ena eller båda ändar, vilket hindrar bomullen från att lossna från pinnen vid användning. Öronrengöringspinnar som kan tvättas eller rengöras, vilket säkerställer att de kan återanvändas, omfattas därför inte av direktivets tillämpningsområde.

([27]) Cambridge Dictionary. Hämtad från: https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/cotton-bud?q=cotton+buds.

4.7.2 *Produktspecifika undantag*

I enlighet med punkt 1 i del B i bilagan till direktivet om engångsplast undantas bomullspinnar som omfattas av tillämpningsområdet för rådets direktiv 90/385/EEG eller rådets direktiv 93/42/EEG, eftersom medicintekniska produkter undantas från direktivets tillämpningsområde ([28]). Definitionen av medicintekniska produkter i rådets direktiv 90/385/EEG och rådets direktiv 93/42/EEG omfattar artiklar som specifikt används för att lindra eller kompensera för en skada eller en funktionsnedsättning. Bomullspinnar som betraktas som medicintekniska produkter ska av tillverkaren vara avsedda att användas av människor för diagnos, profylax, övervakning, behandling eller lindring av sjukdom, eller för diagnos, övervakning, behandling, lindring av eller kompensation för en skada eller en funktionsnedsättning, och måste vara CE-märkta enligt direktiv 93/42/EG på samma sätt som enligt förordning (EU) 2017/745.

EU-riktlinjerna för tillämpningen av rådets direktiv 93/42/EEG om medicintekniska produkter ger vägledning för klassificeringen av medicintekniska produkter för riskbedömning. Exemplet *svabbar för provtagning av exsudat* i ([29]) dessa riktlinjer anses avse bland annat *medicinska svabbar* ([30]).

Bomullspinnar som är avsedda för medicinskt bruk är också utformade för engångsbruk. De är dock vanligen utformade för att specifikt underlätta tillämpningen av sterilteknik och de är i allmänhet

— tydligt märka att de är för medicinskt bruk (t.ex. *medicinsk svabb*),

— säljs ofta sterila,

— utmärks av en längre och stadigare pinne,

— har bara en bomullstuss,

— säljs eller distribueras direkt till hälso- och sjukvårdspersonal via yrkeskretsar (t.ex. företag-till-företag), t.ex. svabbar som tillhandahålls eller används för kriminaltekniska, medicinska eller vetenskapliga ändamål, såsom insamling av prover från människor eller ytor, för klinisk mikrobiologi, cytologi eller DNA-testning.

4.7.3 *Produktöversikt och belysande exempel*

Tabellen nedan innehåller belysande exempel på vissa typer av bomullspinnar som omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde.

([28]) Från och med den 3 juli 2021, som är tidsfristen för införlivandet av de flesta av kraven i direktiv (EU) 2019/904, kommer direktiven 90/385/EEG och 93/42/EEG inte längre att gälla. Från och med den 26 maj 2021 kommer utsläppandet på marknaden av medicintekniska produkter att regleras av förordning (EU) 2017/745 om medicintekniska produkter.

([29]) MEDDEV 2.4/1 rev.9 s. 31: Exempel på ”regel 6 – kirurgiskt invasiva produkter avsedda för tillfällig användning (< 60 minuter)”.

([30]) Pirro V, Jarmusch AK, Vincenti M, Cooks RG. *Direct drug analysis from oral fluid using medical swab touch spray mass spectrometry*. *Analytica Chimica Acta*. Februari 2015, 861:47–54. DOI: 10.1016/j.aca.2015.01.008. http://europepmc.org/article/PMC/4513665 Enligt Pirro et al (2015) ”används medicinska svabbar i stor omfattning inom klinisk mikrobiologi, cytologi och DNA-testning för provtagning i kroppsöppningar och på ytor. Utformningen är specifik för varje tillämpning, med en lämplig form och lämpliga material som väljs för varje typ av tillämpning. Vanligen är svabbspetsen av bomull, rayon eller polyester i borstform, rundad, fyrkantig eller sammandragen form. Skaftet kan vara av plast, trä, rullat papper eller metalltråd.”

Tabell 16

Belysande exempel på olika typer av bomullspinnar

Typ av bomullspinne	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier			Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Icke varaktig pinne	Icke rengörbara bomullstussar	Inte en medicinteknisk produkt	
Bomullspinne med plastpinne och dubbla bomullstussar	JA	JA	JA	JA	JA	Omfattas
Bomullspinne med pinne som inte är av plast	NEJ	JA	JA	JA	JA	Undantas Produkten innehåller inte plast
Provtagningssvabb med plastpinne och en enda bomullstuss	JA	JA	JA	JA	NEJ	Undantas Produkten är avsedd för medicinskt bruk
Återanvändbar öronrengöringspinne av plast	JA	NEJ	NEJ	NEJ	JA	Undantas Produkten är avsedd för flergångsbruk

4.8 **Ballonger och ballongpinnar**

4.8.1 *Produktbeskrivning och kriterier i direktivet*

Ballonger behandlas i artiklarna 8 och 10 och ballongpinnar omfattas av artikel 5 i direktivet, men de definieras inte som sådana i direktivet.

Tabellen nedan visar en översikt över de relevanta beskrivningarna av ballonger och ballongpinnar i direktivet.

Tabell 17

Beskrivningar av ballonger och ballongpinnar i direktivet

Ballonger:
— Enligt punkt 2 i avsnitt II i del E och punkt 7 i del G i bilagan: ”Ballonger, utom ballonger för industriella eller andra yrkesmässiga användningar och tillämpningar som inte distribueras till konsumenter.”

Ballongpinnar:
— Enligt punkt 6 i del B i bilagan: ”Pinnar som ska fästas vid och bära upp ballonger, utom ballonger för industriella eller andra yrkesmässiga användningar och tillämpningar som inte distribueras till konsumenter, inklusive mekanismerna i sådana pinnar.”

Följande allmänna egenskaper kan identifieras för att avgöra vilka ballonger som omfattas av direktivet:

— Med ballong avses normalt en icke-porös påse av ett lätt material som är avsedd att blåsas upp med luft eller gas. När dessa produkter släpps ut på marknaden omfattas de i första hand av följande CPV-kod: Leksaksballonger och leksaksbollar (37525000–4).

— Ballongpinnar är enligt punkt 6 i del B i bilagan till direktivet pinnar som fästs till och bär upp ballonger.

I enlighet med skäl 11 klassificeras inte latex som en naturlig icke-kemiskt modifierad polymer och latexballonger omfattas därför av direktivet, eftersom definitionen av plast bör ”omfatta (…) polymerbaserade gummiföremål”.

Följande produktegenskaper bidrar till att definiera ballonger och ballongpinnar för engångsbruk vid tillämpningen av direktivet:

— Tätningar, ventiler och förslutningsanordningar: Avsaknad av en ventil eller en tätning som kan möjliggöra upprepade uppblåsningar och tömningar. Ballonger, som kräver användning av en knut, ett snöre eller band vid öppningen för att hindra att luften läcker ut, förlorar sin kvalitet om knuten öppnas och knyts igen. De betraktas därför som engångsprodukter. Ballonger som är konstruerade för att blåsas upp och tömmas med hjälp av en (åter) stängbar ventil, utan att kvalitet eller funktionalitet går förlorad mellan användningarna, betraktas som flergångsprodukter.

— Återfyllbarhet: Ballonger som köps fyllda med luft eller helium anses vara engångsprodukter eftersom kunden inte har möjlighet att fylla dem igen. Även självpåfyllningsballonger (med inbyggd påfyllningsmekanism) betraktas som engångsprodukter.

4.8.2 *Produktspecifika undantag*

Enligt punkt 2 i avsnitt II i del E och punkt 7 i del G i bilagan undantas ballonger för industriella eller andra yrkesmässiga användningar och tillämpningar som inte distribueras till konsumenter från de relevanta bestämmelserna i direktivet.

På liknande sätt undantas enligt punkt 6 i del B i bilagan pinnar som ska fästas vid och bära upp ballonger för industriella eller andra yrkesmässiga användningar och tillämpningar som inte distribueras till konsumenter, inklusive mekanismerna i sådana pinnar, från direktivets tillämpningsområde.

Inköpsstället, distributionskanalen och typen av slutanvändare är viktiga faktorer för att avgöra om ballonger är avsedda för privat eller yrkesmässig användning.

Följande ballonger bör anses vara avsedda för industriell eller yrkesmässig användning:

— Ballonger, och de pinnar som ska fästas som stöd på dessa ballonger, som säljs genom industriella eller yrkesmässiga kanaler, t.ex. företag-till-företag.

— Ballonger, och de pinnar som ska fästas som stöd på dessa ballonger, för industriella eller yrkesmässiga användningar eller tillämpningar, t.ex. forskning, väderballonger, industriell och yrkesmässig dekoration, som inte distribueras till konsumenter.

Ballonger och ballongpinnar som säljs via affärskanaler till konsumenter eller distribueras till enskilda konsumenter, t.ex. ballonger och ballongpinnar som kan köpas av enskilda konsumenter i en butik eller distribueras till konsumenter vid en privat tillställning, anses inte vara avsedda för yrkesmässig eller industriell användning eller tillämpning, utan för privat bruk. Dessa produkter bör därför omfattas av direktivets tillämpningsområde. Även ballonger och ballongpinnar för vilka det vid den tidpunkt då de släpps ut på marknaden är oklart om den avsedda användningen är industriell eller privat bör omfattas av direktivets tillämpningsområde för att undvika att direktivet kringgås.

4.8.3 *Produktöversikt och belysande exempel*

Tabellen nedan innehåller belysande exempel på vissa typer av ballonger och ballongpinnar som omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde.

Tabell 18

Belysande exempel på olika typer av ballonger och ballongpinnar

Typer av ballonger, ballongpinnar	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier	Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångspro-dukt	Avsedd för privat bruk	
Latexballonger för engångsbruk för privat bruk eller tillämpning	JA	JA	JA	Omfattas
Mylar- eller folieballonger för engångsbruk för privat bruk eller tillämpning	JA	JA	JA	Omfattas
Ballongpinnar av plast för engångsbruk för privat bruk	JA	JA	JA	Omfattas
Återanvändbara, uppblåsbara plastleksaker och ”selfieramar” inklusive återföringsventil	JA	NEJ	JA	Undantas Produkten är avsedd för flergångsbruk
Återanvändbara ställ för plastballonger	JA	NEJ	NEJ	Undantas Produkten är avsedd för flergångsbruk
Ballonger för industriellt bruk och tillämpningar, t.ex. varmluftsballonger och väderballonger	JA	NEJ	NEJ	Undantas Produkten är avsedd för yrkesmässigt eller industriellt bruk

4.9 **Sanitetsbindor (dambindor), tamponger och tampongapplikatorer**

4.9.1 *Produktbeskrivning och kriterier i direktivet*

I direktivet anges inga definitioner för sanitetsbindor (dambindor), tamponger och tampongapplikatorer inom direktivets tillämpningsområde. Följande allmänna egenskaper kan identifieras för att avgöra vilka sanitetsbindor (dambindor), tamponger och tampongapplikatorer som omfattas av direktivet:

— Sanitetsbindor för engångsbruk är hygienprodukter som används för att absorbera och behålla vätska, vanligen avsedda att bortskaffas efter en enda användning.

— Sanitetsbindor för engångsbruk består ofta av flera materialskikt inklusive en absorberande kärna som huvudsakligen består av cellulosa och syntetfibrer och som absorberar vätskor. Vid tillämpningen av direktivet avses med sanitetsbindor inte endast bindor utan också trosskydd, eftersom dessa är en underkategori till sanitetsbindor (dambindor) ([31]) och därmed uppfyller kriterierna för plastartiklar för engångsbruk. Båda produkterna består av liknande material och har samma tendens att bli marint skräp på grund av olämpligt bortskaffande, t.ex. då de spolas ned i toaletten efter användning och kan komma ut i den marina miljön genom avloppsreningssystemet.

([31]) Se EDANA på https://www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/absorbent-hygiene-products/feminine-care, hämtad den 9 mars 2021.

Tamponger av plast för engångsbruk består i allmänhet av tre skikt inklusive en absorberande kärna, som är gjord av antingen viskos, bomull, polyester eller en blandning av dessa fibrer ([32]). De kan inneslutas i en tampongapplikator som vanligen är gjord av plastbelagt papper (som innehåller tunn plastfolie) eller hårdplast. Även om vissa kategorier av tamponger är gjorda av bomull har många ett plastnät. Det senare är ett tunt lager av bondad eller perforerad plastfilm som används för att minska fiberförlusterna och underlätta införandet och avlägsnandet av tamponger. I avsnitt 2.1 finns riktlinjer för att avgöra huruvida fibern i fråga uppfyller kriterierna för undantag för naturliga polymerer som inte har modifierats på kemisk väg.

Produktegenskaper för sanitetsbindor, tamponger och tampongapplikatorer för engångsbruk är bland annat att de inte är tvättbara eller kan användas flera gånger eftersom tvättprocesser försämrar strukturen och funktionen hos dessa produkter.

4.9.2 *Produktöversikt och belysande exempel*

Tabellen nedan innehåller exempel på vissa typer av sanitetsbindor, tamponger och tampongapplikatorer som omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde.

Tabell 19

Belysande exempel på olika sanitetsbindor, tamponger och tampongapplikatorer

Typ av sanitetsbindor, tamponger och tampongapplikatorer	Allmänna kriterier		Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	
Sanitetsbindor, tamponger och tampongapplikatorer som innehåller plast inbegriper alla kategorier av sanitetsbindor oavsett form, storlek, tjocklek och absorptionsnivå som innehåller plast och är avsedda att bortskaffas efter användning	JA	JA	Omfattas
Sanitetsbindor (inbegripet trosskydd) eller tamponger som inte innehåller plast	NEJ	JA	Undantas Ingen plast ingår i produkten
Återanvändbara (tvättbara) menstruationsprodukter, som tvättbara tygbindor, återanvändbara menskoppar (alternativ till tamponger), menstrosor (tvättbara trosor med integrerad absorptionsdyna)	NEJ / Tvättbara bindor som inte innehåller plast JA / återanvändbara tamponger, tampongapplikatorer och bindor som kan innehålla plast (t.ex. ett spänne på tvättbara tygbindor)	NEJ	Undantas Produkterna är inte engångsprodukter

([32]) EDANA (december 2019). Absorbent Hygiene Products components Pad/Liners. Hämtad från: https://www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/absorbent-hygiene-products/feminine-care.

4.10 **Våtservetter**

4.10.1 *Produktbeskrivning, kriterier och undantag i direktivet*

Tabell 20 innehåller en översikt över de relevanta beskrivningarna av våtservetter av plast för engångsbruk i direktivet.

Tabell 20

Beskrivningar av våtservetter i direktivet

Enligt punkt 2 i del D, punkt 1 i avsnitt II i del E samt punkt 6 i del G i bilagan: ”Våtservetter, det vill säga förfuktade servetter för personlig hygien eller användning i hushåll.”
Skäl 12: ”Våta servetter för personlig hygien eller användning i hushåll bör också omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, medan våtservetter för användning i industrin bör uteslutas.”

Våtservetter som är gjorda av icke-naturliga polymerer eller naturliga polymerer som har modifierats på kemisk väg, som polyester och polyhydroxialkanoater (PHA), omfattas av direktivets tillämpningsområde. Våtservetter som är gjorda enbart av naturliga polymerer som inte har modifierats på kemisk väg, som viskos och lyocell, omfattas inte av direktivets tillämpningsområde.

De följande huvudsakliga produktspecifika kriterierna anges i direktivet för att avgöra om en våtservett för engångsbruk omfattas av direktivets tillämpningsområde: Förfuktade servetter för personlig hygien eller användning i hushåll.

Mot bakgrund av ovanstående kan, för tillämpningen av direktivet, en våtservett ses som ett litet stycke av förfuktat material som innehåller plast och som har utformats, konstruerats och släppts ut på marknaden som en engångsprodukt och som är avsedd för personlig vård, t.ex. personlig hygien, eller för användning i hushåll, t.ex. för rengöring i hemmet. Förfuktade servetter innehåller vanligen en impregneringsvätska som har tillförts servetten innan den släpps ut på marknaden.

En våtservett för personlig vård är avsedd att användas för hygienändamål. Dessa inbegriper rengöring av hud och hudvård för både vuxna och spädbarn, t.ex. babyservetter, rengöringsservetter för smink, våtservetter för intimhygien osv.

En våtservett för användning i hushållet är avsedd att användas i hemmet. Dessa inbegriper våtservetter som används för rengöring i hushållet, t.ex. servetter som används för att rengöra köks- och badrumsytor, våtservetter som används för att rengöra personbilar, dukar för rengöring av glasögon osv.

Dessa produkter säljs vanligen på marknaden i förpackningar som innehåller flera våtservetter för engångsbruk.

Även om det inte uttryckligen nämns i direktivet uppfyller våtservetter som har utformats, konstruerats och släppts ut på marknaden för yrkesmässig användning, såsom servetter för medicinskt bruk eller hälsovård, inte kriterierna för personlig vård eller användning i hushållet. Dessa produkter ska därför inte anses omfattas av direktivets tillämpningsområde.

Inköpsstället, distributionskanalen och typen av slutanvändare är viktiga faktorer som bör övervägas för att avgöra om vissa våtservetter är avsedda för privat eller yrkesmässig användning. Våtservetter som säljs genom yrkesmässiga distributionskanaler, t.ex. företag-till-företag, och som används av hälso- och sjukvårdspersonal anses vara avsedda för yrkesmässig användning och bör inte omfattas av direktivets tillämpningsområde. Våtservetter som säljs mellan företag och konsumenter och distribueras till icke yrkesmässiga konsumenter, t.ex. våtservetter som kan köpas av enskilda konsumenter på ett apotek och användas i hemmet, anses dock inte ha yrkesmässig användning. Dessa produkter omfattas därför av direktivets tillämpningsområde.

Följande tabell innehåller en icke uttömmande förteckning över de kategorier av våtservetter som omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde ([33]):

Tabell 21

Exempel på kategorier av våtservetter

Produktkategori: Våtservetter	
Omfattas av direktivet	Personlig vård
	— Babyservetter — Rengöringsservetter för hud (även händer och kropp) — Desinfektionsservetter för händer, inbegripet sådana som tillhandahålls konsumenter i flygplan, på flygplatser, på tåg och liknande — Ansikts-/sminkservetter (t.ex. ansiktsmasker eller rengöringsservetter för ansikte/smink) — Våtservetter för intimhygien — Rengöringsservetter för toaletter
	Våtservetter för hushållet
	— Rengöringsservetter för hushållsbruk som används för att avlägsna fläckar och rengöra ytor som golv, badrum, kök, möbler, TV och datorskärmar osv. — Desinfektionsservetter avsedda för privat bruk, inbegripet sådana som tillhandahålls konsumenter i flygplan, på flygplatser, på tåg och liknande — Rengöringsservetter för glasögon — Rengöringsservetter för bil, avsedda för privat bruk — Rengöringsservetter för husdjur, avsedda för privat bruk
Undantas från direktivet	Industriella våtservetter
	— Våtservetter för fordon (ytberedning, polering, absorbenter för olja och kemikalier) avsedda för industriell eller yrkesmässig användning — Våtservetter för elektronik- och datorindustrin (stoftavskiljning, servetter för känslig och intrikat rengöring) avsedda för industriell eller yrkesmässig användning — Våtservetter för livsmedelsindustrin (rengöring av maskiner, underhåll, absorbering av vätska, handrengöring) avsedda för industriell eller yrkesmässig användning — Våtservetter för fastighetsskötsel (polering, rengöring och underhåll av utrustning, våtrengöring av golv, stoftborttagning) avsedda för industriell eller yrkesmässig användning — Våtservetter för tillverkning, teknik och underhåll (rengöring av maskiner, underhåll, absorbering av vätska, handrengöring) avsedda för industriell eller yrkesmässig användning — Våtservetter för optikindustrin (polering, stoftavskiljning) avsedda för industriell eller yrkesmässig användning — Våtservetter för tryckeriindustrin (rengöring av maskiner, underhåll, absorbering av vätska, handrengöring) avsedda för industriell eller yrkesmässig användning — Våtservetter för transportindustrin (rengöring av fordon, underhåll, rengöring av fönster) avsedda för industriell eller yrkesmässig användning
	Yrkesmässig användning
	— Servetter för medicinsk användning och hälsovård, såsom desinfektionsservetter av sjukhuskvalitet för rengöring och desinficering av ytor, avsedda för industriell eller yrkesmässig användning — Servetter för medicinsk användning och hälsovård, såsom servetter för patienters personliga hygien, avsedda för industriell eller yrkesmässig användning

Våtservetter för vilka det är oklart om den avsedda användningen är industriell eller yrkesmässig eller i hushållet omfattas av direktivets tillämpningsområde för att undvika att direktivet kringgås.

4.10.2 *Produktöversikt och belysande exempel*

Tabell 22 innehåller riktlinjer för hur de allmänna och produktspecifika kriterierna för våtservetter ska tolkas, tillsammans med exempel på vissa typer av våtservetter som omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde.

([33]) EDANA (n.d). Industriella våtservetter. Hämtad från: www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/wipes/industrial-wipes.

Tabell 22

Exempel på olika typer av våtservetter

Typ av våtservett	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier		Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Förfuktad	Personlig vård eller användning i hushållet	
Våtservett som innehåller plast	JA	JA	JA	JA	Omfattas
Våtservett som är gjord av viskos eller lyocell (regenererad cellulosa) och som inte innehåller polyester eller annan plast	NEJ	JA	JA	JA	Undantas Produkten är inte helt eller delvis gjord av plast
Förfuktad servett (vilket kan anges på förpackningen t.ex. enligt följande: ”förfuktade servetter”)	JA	JA	JA	JA	Omfattas
Torr servett (ej förfuktad innan den släpps ut på marknaden, kan även anges på förpackningen t.ex. enligt följande: ”torra servetter för hudvård”)	JA	JA	NEJ	JA	Undantas Produkten är inte ”förfuktad”
Våtservett för personlig vård (vilket kan anges på förpackningen t.ex. enligt följande: ”våtservetter för sminkborttagning” eller ”babyservetter”)	JA	JA	JA	JA	Omfattas
Våtservett för hushållet (vilket kan anges på förpackningen t.ex. enligt följande: ”våtservett för olika användningar i hushållet”)	JA	JA	JA	JA	Omfattas
Industriell våtservett (t.ex. våtservetter som används inom industrin för rengöring av maskiner)	JA	JA	JA	NEJ	Undantas Produkten anses vara en industriell våtservett
Våtservett för yrkesmässig användning (t.ex. våtservetter för medicinsk användning eller användning inom hälsovård, som säljs genom yrkesmässiga distributionskanaler företag-till-företag och som är avsedda att användas av hälso- och sjukvårdspersonal)	JA	JA	JA	NEJ	Undantas Produkten är inte avsedd för privat bruk

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4813/oj

4.11 **Tobaksvaror med filter och filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror**

4.11.1 *Produktbeskrivning och kriterier i direktivet*

I tabellen nedan ges en översikt över de relevanta beskrivningarna av tobaksvaror med filter och filter för användning i kombination med tobaksvaror i direktivet.

Tabell 23

Beskrivningar av tobaksvaror med filter samt filter i direktivet

Artikel 18.3 avser tobaksvaror enligt definitionen i artikel 2.4 i direktiv 2014/40/EU.
I punkt 3 i del D, avsnitt III i del E samt punkt 5 i del G i bilagan beskrivs tobaksvaror som ”Tobaksvaror med filter och filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror”.
I artikel 2.4 i direktiv 2014/40/EU definieras *tobaksvaror* på följande sätt:
”*Tobaksvaror*: produkter som kan förbrukas och som helt eller delvis består av tobak, även genetiskt modifierad sådan.”

Tobaksvaror med filter eller filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror som innehåller cellulosaacetat anses utgöra en kemiskt modifierad naturlig polymer och, förutsatt att de uppfyller övriga relevanta villkor för dessa varor, omfattas därför av direktivets tillämpningsområde.

De huvudsakliga produktspecifika kriterierna för att avgöra om en tobaksvara med filter eller ett filter som marknadsförs för användning i kombination med en tobaksvara omfattas av direktivets tillämpningsområde är följande:

— Produkten är en tobaksvara (enligt definitionen i artikel 2.4 i direktiv 2014/40/EU) och produkten innehåller ett filter, t.ex. en cigarett eller en cigarr.

— Produkten är ett separat filter för användning med tobaksvaror, t.ex. ett filter eller ett minifilter.

4.11.2 *Produktöversikt och belysande exempel*

Belysande exempel på vissa typer av tobaksvaror med filter, eller filter som marknadsförs för användning med tobaksvaror, som omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde finns i Tabell 24.

Tabell 24

Exempel på olika tobaksvaror med filter och filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror

Typ av tobaksvara eller filter	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier	Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Tobaksvara med filter eller filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror	
Cigarett eller cigarr med filter som innehåller plast	JA	JA	JA	OMFATTAS
Separat filter för engångsbruk som innehåller plast	JA	JA	JA	OMFATTAS

Typ av tobaksvara eller filter	Allmänna kriterier		Produktspecifika kriterier	Omfattas av eller undantas från direktivets tillämpningsområde (uppfylls samtliga allmänna och produktspecifika kriterier?)
	Plast	Engångsprodukt	Tobaksvara med filter eller filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror	
Elektronisk cigarett (e-cigarett) som innehåller filter med eller utan plast	JA	NEJ	NEJ	Undantas Produkten är avsedd för flergångsbruk, produkten innehåller inte tobak
Elektronisk produkt som ska användas med uppvärmd tobaksvara inklusive filter för engångsbruk som innehåller plast	JA	JA (filtret)	JA	Omfattas Även om den elektroniska produkten är avsedd för flergångsbruk är tobaken och filtren engångsartiklar
Lös tobak t.ex. för användning i en pipa eller förhandrullade cigaretter utan filter som innehåller plast	NEJ	JA	NEJ	Undantas Produkten är inte helt eller delvis gjord av plast, produkten innehåller inte något filter

BILAGA

Översikt över plastprodukter för engångsbruk, beskrivningar av dem och relevanta krav som föreskrivs i direktivet

Plastprodukter för engångsbruk	Relevant del i bilagan och de tillämpliga substantiella kraven, utom rapporteringsskyldigheter		Mest relevant del i bilagan till direktivet som innehåller produktbeskrivningar
Ballonger	Del E	Utökat producentansvar (artikel 8.3)	Del E, avsnitt II, punkt 2
	Del G	Medvetandehöjande åtgärder (artikel 10)	Del G, punkt 7
Ballongpinnar	Del B	Begränsningar för utsläppande på marknaden (artikel 5)	Del B, punkt 6
Dryckesflaskor ≤ 3 liter, inklusive korkar och lock	Del C	Produktkrav (artikel 6.5)	Delarna C och F
	Del F	Separat insamling (artikel 9)	
Dryckesflaskor ≤ 3 liter, inklusive korkar och lock	Del C	Produktkrav (artikel 6.1–6.4)	Del C
	Del E	Utökat producentansvar (artikel 8.2)	Del E, avsnitt I, punkt 3
	Del G	Medvetandehöjande åtgärder (artikel 10)	Del G, punkt 3
Dryckesbehållare av expanderad polystyren, inklusive korkar och lock	Del B	Begränsningar för utsläppande på marknaden (artikel 5)	Inga produktspecifika beskrivningar har tillhandahållits
Omrörare för drycker	Del B	Begränsningar för utsläppande på marknaden (artikel 5)	Inga produktspecifika beskrivningar har tillhandahållits
Muggar	Del D	Märkningskrav (artikel 7)	Inga produktspecifika beskrivningar har tillhandahållits
Muggar, inklusive korkar och lock	Del A	Minskad förbrukning (artikel 4)	
	Del G	Medvetandehöjande åtgärder (artikel 10)	
	Del E	Utökat producentansvar (artikel 8.2)	
Muggar av expanderad polystyren, inklusive korkar och lock	Del B	Begränsningar för utsläppande på marknaden (artikel 5)	Inga produktspecifika beskrivningar har tillhandahållits
Bomullspinnar (tops)	Del B	Begränsningar för utsläppande på marknaden (artikel 5)	Inga produktspecifika beskrivningar har tillhandahållits
Bestick (gafflar, knivar, skedar, ätpinnar)	Del B	Begränsningar för utsläppande på marknaden (artikel 5)	Inga produktspecifika beskrivningar har tillhandahållits

Plastprodukter för engångsbruk	Relevant del i bilagan och de tillämpliga substantiella kraven, utom rapporteringsskyldigheter		Mest relevant del i bilagan till direktivet som innehåller produktbeskrivningar
Livsmedelsbehållare	Del A	Minskad förbrukning (artikel 4)	Del A, punkt 2
	Del E	Utökat producentansvar (artikel 8.2)	Del E, avsnitt I, punkt 1
	Del G	Medvetandehöjande åtgärder (artikel 10)	Del G, punkt 1
Livsmedelsbehållare av expanderad polystyren	Del B	Begränsningar för utsläppande på marknaden (artikel 5)	Del B, punkt 7
Tunna plastbärkassar	Del E	Utökat producentansvar (artikel 8.2)	Artikel 3.1c i direktiv 94/62/EG
	Del G	Medvetandehöjande åtgärder (artikel 10)	
Paket och omslag	Del E	Utökat producentansvar (artikel 8.2)	Del E, avsnitt I, punkt 2
	Del G	Medvetandehöjande åtgärder (artikel 10)	Del G, punkt 2
Tallrikar	Del B	Begränsningar för utsläppande på marknaden (artikel 5)	Inga produktspecifika beskrivningar har tillhandahållits
Sanitetsbindor (dambindor), tamponger och tampongapplikatorer	Del D	Märkningskrav (artikel 7)	Inga produktspecifika beskrivningar har tillhandahållits
	Del G	Medvetandehöjande åtgärder (artikel 10)	
Sugrör	Del B	Begränsningar för utsläppande på marknaden (artikel 5)	Inga produktspecifika beskrivningar har tillhandahållits
Tobaksvaror med filter och filter som marknadsförs för användning i kombination med tobaksvaror	Del D	Märkningskrav (artikel 7)	Artikel 2.4 i direktiv 2014/40/EU
	Del E	Utökat producentansvar (artikel 8.3)	
	Del G	Medvetandehöjande åtgärder (artikel 10)	
Våtservetter	Del D	Märkningskrav (artikel 7)	Del D, punkt 2
	Del E	Utökat producentansvar (artikel 8.3)	Del E, avsnitt II, punkt 1
	Del G	Medvetandehöjande åtgärder (artikel 10)	Del G, punkt 6